

Ratitovška obzorja

Časopis za občino Železniki | December 2022 | Letnik 21 | Številka 65

Prva prioriteta bo obvoznica

Novoizvoljeni župan Marko Gasser se bo najprej seznanil s projekti, ki so že zastavljeni. Kot pravi, bo prva prioriteta obvoznica v Železnikih; želi si, da bi čim prej našli rešitev za vloženo pritožbo in da bi se gradnja končno začela.

ANA ŠUBIC

Po zmagi na lokalnih volitvah, kjer je že v prvem krogu prejel dobrih 60 odstotkov glasov, bo Občino Železniki prihodnja štiri leta vodil Marko Gasser, 42-letni inženir kmetijstva in krajine, ki živi v Zgornjih Danjah. Kot poudarja, ga ni strah trdega dela in izzivov, se pa zaveda, da počitka ne bo. Že v prvih dneh po volitvah se je začel dogovarjati za sestanke, kmalu po nastopu funkcije se bo sestal tudi s predstavniki direkcije za infrastrukturo in okoljskega ministrstva.

»Najprej se bom seznanil s projekti, ki so že zastavljeni. Še posebno me zanima obvoznica v Železnikih in do kod so že stekli pogovori za rešitev nastalega zapleta, saj gradbeno dovoljenje zaradi vložene pritožbe še vedno ni pravnomočno. To bo prva prioriteta,« je napovedal Gasser. Poleg gradnje obvoznice, ki bo sledila izvedbi protipoplavnih ukrepov na odseku od Dermotovega jezua do Dolenčevega jezua, se mu zdi ključno, da se projekt poplavne zaščite Železnikov nadaljuje nemoteno in da se bo pravočasno končal, saj se evropska perspektiva zaključuje.

Novoizvoljeni župan Marko Gasser se bo najprej seznanil s projekti, ki so že zastavljeni. Kot pravi, bo prva prioriteta obvoznica v Železnikih; želi si, da bi čim prej našli rešitev za vloženo pritožbo in da bi se gradnja končno začela.

OBNOVA REGIONALNIH CEST

»Zavzemal se bom tudi za obnovo regionalnih cest, predvsem od Škofje Loke do Praprotna, ki je ključna za naše gospodarstvo, pa tudi ceste na Soriško planino, kjer se je projekt obnove podražil na štiri milijone evrov. Zapeljati moramo tudi aktivnosti za ureditev ceste oz. vaškega jedra skozi Sorico, za kar so državna sredstva že zagotovljena, a je treba urediti še eno lastništvo,« je razložil Gasser. Ena prvih nalog bo tudi iskanje možnosti za dodatne vrtčevske kapacitete. Če bo v Osnovni šoli Železniki s prihodnjim šolskim letom zaradi večjega števila prvošolcev treba oblikovati tri prve razrede, bo namreč en oddelek vrtca izgubil prostor v šoli. Kot je pojasnil Gasser, iščejo rešitev, ki jo je možno izpeljati hitro in cenovno ugodno. »Občinski proračun je majhen. Za investicije je na voljo milijon evrov. Imamo ogromno komunalno infrastrukturo; investicijska sredstva bi lahko porabili že zgolj za njeno vzdrževanje. V občini je več kot dvesto kilometrov javnih poti, od tega sto kilometrov lokalnih cest.« Prav zaradi omejenih proračunskih sredstev je še toliko pomembnejše, da v občino pripeljejo čim več evropskega in državnega denarja, s pomočjo katerega so investicije lažje izvedljive.

O DOMU STAREJŠIH IN PEDIATRU

Gasser se dogovarja tudi za sestanek s podjetjem Senecura glede možnosti uresničitve projekta doma starejših. »Če bom ocenil, da bo to trajalo predolgo, bomo prihodnje leto šli v pripravo dokumentacije za projekt dnevnega varstva starejših. Zraven zdravstvenega doma ima občina v lasti prostore, ki bi jih lahko ustrezno uredili. Za izvajanje te storitve bi se skušali dogovoriti s škofjeloškim ali radovljiškim domom starejših, bi pa vključili tudi prostovoljce.« Gasser tudi obljublja, da bo v tem mandatu rešil problem pediatra, na katerega v Selški dolini čakajo že vrsto let.

IŠČEJO POVRŠINE ZA STANOVANJA

Marsikateri občan pa že težko čaka na sprejem sprememb občinskega prostorskega načrta (OPN). Postopek še vedno poteka in naj bi po Gasserjevih podatkih trajal še dve leti. »Zastavljeni OPN je treba čim hitreje zaključiti in začeti postopek sprejemanja novega, vanj pa umestiti tudi površine za gradnjo stanovanjskih hiš. To je nujno. Izobražen kader odhaja, ker ne more zidati tu.« Nekaj možnih lokacij za stanovanjsko gradnjo že imajo, a name ravajo s stroko najprej preveriti, ali so ustrezne. »Če se bo pokazalo, da so, se bomo takoj lotili novega postopka. Istotčasno bomo pozvali občane k vložitvi njihovih predlogov,« je novi župan razkril nekaj prvih načrtov.

INFRASTRUKTURA KLJUČNA ZA OBSTOJ VASI

Gasser je dobršen del življenja preživel v Železnikih, pred letom in pol pa se je z ženo in tremi sinovi preselil na kmetijo v Zgornje Danje, ki jo je začel oživljati že leta 2007. Ljubezen do podeželja ga spremlja že od malega. Kot otrok je rad preživel čas na očetovi rojstni kmetiji v Zabrdi, kamor pa je vodila slaba kolovozna pot, kar je Gasserju prineslo tudi zavedanje, kako zelo pomembna je komunalna infrastruktura za preživetje odročnih vasi. Tako se je leta 2006 podal v lokalno politiko in se kot občinski svetnik še posebno

angažiral za obnovo komunalne infrastrukture. »Takrat smo trije svetniki pripeljali prvi evropski denar v občino Železniki – več kot 3,4 milijona evrov za izgradnjo optičnega omrežja,« se spominja Gasser.

Prva, konstitutivna seja občinskega sveta, na kateri bodo potrjevali mandate župana in občinskih svetnikov, bo v četrtek, 15. decembra.

Pred tem je bil tudi v državni politiki; bil je glavni tajnik podmladka SLS. Do leta 2007 je živel v Ljubljani, kamor se je preselil že med študijem. Delovne izkušnje je pridobil tudi na direktoratu za evropske zadeve in investicije na okoljskem ministrstvu ter centru za izobraževanje in svetovanje ekonomske fakultete. Po vrnitvi v Železnike pred desetletjem in pol se je podal na samostojno podjetniško pot in se posvetil obnovi kmetije v Zgornjih Danjah. Gasser, ki ima okoli 60 hektarov gozda in pašnikov, se je včasih veliko ukvarjal s posekom in spravilom lesa, zadnja leta pa se ukvarja z ovčerejo. Vsako leto skuša obnoviti dva kozolca, letos je zasadil sadovnjak. Zaupal nam je še, da z družino uživajo v življenju na dobrih 1100 metrih v najvišje ležeči slovenski vasi. Še največji problem je vožnja v dolino, ki se je v zadnjem obdobju zaradi cestnih zapor precej podaljšala.

Spoštovane občanke in občani občine Železniki!

Želimo vam lep praznični december ter mirne in zadovoljne božične praznike, v novem letu 2023 pa veliko zdravja, sreče in uspehov.

Župan, občinski svet in uprava Občine Železniki

KOLOFON: RATITOVŠKA OBZORJA (ISSN C505-8066) – Ustanovitelj in izdajatelj: Občina Železniki, Češnjica 48, 4228 Železniki, pravice izdajatelja opravlja: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Natorjeva ulica 1, 4000 Kranj (info@g-glas.si, 04/201 42 00). Odgovorna urednica: Ana Šubic (ana.subic@g-glas.si, 031/693 763). Svet glasila: Ana Šubic, Matej Šubic, Nataša Habjan, Valerija Štibelj. Oglasno trženje: Marjan Potočnik (marjan.potocnik@g-glas.si, 051/697 730). Ratitovška obzorja izhajajo od šest- do osemkrat letno, praviloma drugi petek v mesecu, v nakladi 2170 izvodov, brezplačno jih prejema vsa gospodinjstva v občini Železniki. Tisk: Tisk Žnidarič, d. o. o., distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o., Slomškov trg 10, 2500 Maribor. Ratitovška obzorja so vpisana v Razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo pod zaporedno številko 1708. Nenaročenih prispevkov ne honoriramo, pisma bralcev so omejena na 2000 znakov s presledki. Na naslovnici: nogometaš Klemen Šturm / Foto: Gorazd Kavčič

Naslednja številka bo predvidoma izšla 17. februarja 2023. Prispevke zanjo lahko pošljete do 5. februarja 2023 na naslov: ana.subic@g-glas.si ali valerija.stibelj@obcina.zelezniki.si.

Izvolili novega župana in svetnike

Antona Luznarja bo po desetih letih županovanja zamenjal Marko Gasser, ki je slavil na vseh voliščih, razen v Dražgošah.

ANA ŠUBIC

V občini Železniki se je novembrskih lokalnih volitev udeležilo 3.597 od 5.410 volilnih upravičencev. Volilna udeležba je bila tako 66,49-odstotna, kar je precej nad slovenskim povprečjem (47,63 odstotka). Na volitvah za župana so se pomerili trije kandidati. S 60,39 odstotka glasov je že v prvem krogu gladko zmagal Marko Gasser (predlagatelj Janez Habjan s skupino volivcev), dosedanji župan Anton Luznar (SLS), ki je občino vodil od nadomestnih volitev leta 2012, je dobil 27,40 odstotka glasov, kandidat Rok Bajželj (Levica) pa 12,21 odstotka glasov. Gasser je bil zmagovalec na vseh voliščih, razen na volišču v Dražgošah, kjer je prejel 24,28 odstotka glasov. Več kot 50 odstotkov glasov je dobil na kar 13 od 15 rednih voliščih; izjemi sta bili že omenjeno dražgoško volišče in eno od dveh volišč v Kulturnem domu Železniki (49,44 odstotka). Največjo podporo so mu s 83,08 odstotka glasov izkazali na volišču v Krajevni skupnosti Sorica, več kot 70 odstotkov glasov pa je prejel še na štirih voliščih: v Davči, Podlonku, na Zalem Logu in Rudnem. Dosedanji župan Luznar je slavil le na volišču v Dražgošah, kjer je dosegel tudi svoj najboljši rezultat – 71,10 odstotka glasov. Svoj drugi najboljši rezultat je dosegel v Lajšah (41,67), več kot 30 odstotkov glasov pa je zbral še na volišču v Martinj Vrh ter na po enem od dveh volišč v Restavraciji Lušina v Železniki in Kulturnem domu Železniki. Najmanjšo podporo so mu izkazali na volišču v Krajevni skupnosti Sorica (15,38). Bajželj je svoje najboljše rezultate dosegel na po enem od volišč v Kulturnem domu Železniki (31,39 odstotka glasov) in Restavraciji Lušina (21,72) ter na volišču na Osnovni šoli Železniki (18,89), najmanjše podpore pa je bil deležen na volišču v Martinj Vrh (1,35). Predčasnega glasovanja se je udeležilo 117 občanov. Gasser je prejel 51,72 odstotka glasov, Luznar 27,59 in Bajželj 20,69 odstotka.

Marko Lotrič državni svetnik

V novi sestavi državnega sveta, ki so jo izvolili konec novembra, bo delodajalce zastopal tudi generalni direktor podjetja Lotrič Meroslovje Marko Lotrič. Kot je dejal po izvolitvi, bo v središče svojega delovanja postavil socialni dialog. »Zavzemal se bom za uresničevanje pričakovanj tako gospodarstva na eni strani kot politike in sindikatov na drugi strani,« je poudaril in dodal: »Če pričakovanja vseh treh partnerjev spravimo na skupni imenovalce, to zagotovo pomeni, da imamo družbo, v kateri je prijetno živeti in delati.« Državni svet sicer sestavlja 22 predstavnikov lokalnih interesov, štirje predstavniki delodajalcev, štirje predstavniki delojemalcev, dva predstavnika kmetov, predstavnik obrtnikov in predstavnik samostojnih poklicev ter šest predstavnikov negospodarskih dejavnosti – univerz, visokih in višjih šol, vzgoje in izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture in športa ter zdravstva in socialnega varstva. Izvoljeni so za mandatno dobo pet let. **M. R.**

V OBČINSKEM SVETU PRECEJ NOVIH OBRAZOV

Na lokalnih volitvah smo volili tudi člane občinskega sveta. V občini Železniki ima 17 članov, vanj pa se je prebilo šest strank oz. list. Pet od njih je predstavnik v občinskem svetu imelo že v iztekajočem se mandatu, na novo pa se jim pridruži Županova lista Marka Gasserja. Ta je dobila tudi največ svetniških mandatov – šest, izvoljeni pa so bili Matija Benedičič, Dejan Lotrič, Matjaž Podrekar, Andreja Prodan, Janez Habjan in Marko Gasser, ki pa ga bo zaradi izvolitve za župana v občinskem svetu zamenjal drug kandidat z njegove liste. Na listi SLS, ki je število dosedanjih mandatov prepolovila z osem na štiri, so bili izvoljeni Matej Šubic, Jernej Bešter, Alenka Lotrič in David Benedičič. SDS je izgubil en mandat in ga bodo po novem zastopali trije svetniki: Miran Šturm, Peter Krek in Tomaž Demšar. Levica je en mandat pridobila in bo

V občinskem svetu je šest mandatov prejela Županova lista Marka Gasserja, štiri SLS, tri SDS, dva Levica ter po enega stranki SD in Nova Slovenija – Krščanski demokrati.

namesto enega odslej imela dva občinska svetnika – to sta Rok Bajželj in Miša Hafner. Stranki SD in Nova Slovenija – Krščanski demokrati pa sta izgubili po eno svetniško mesto in bosta po novem imeli vsaka po enega člana občinskega sveta. Na listi SD je bila izvoljena Zora Bonča, stranko Nova Slovenija – Krščanski demokrati pa bo zastopal Franc Tušek.

NAJVEČ PREFERENČNIH GLASOV JANEZU HABJANU

Štirje kandidati so bili v občinski svet izvoljeni s preferenčnimi glasovi, s pomočjo katerih so prehiteli kandidate, ki so bili na listi pred njimi. To so Janez Habjan, ki je prejel tudi največ preferenčnih glasov (102), Dejan Lotrič, Alenka Lotrič in David Benedičič. V občinskem svetu bo sicer približno polovica novih obrazov.

NOVI ČLANI SVETOV KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Na lokalnih volitvah so volivci volili tudi predstavnike krajevnih skupnosti (KS). V svet KS Železniki so bili izvoljeni: Peter Arko, Tomaž Weiffenbach, Robert Prezelj, Niko Šubic, Danilo Gorenc, Matej Šubic, Stanislav Hajdinjak, Janez Habjan, David Benedičič, Anže Čikič in Janez Šmid; v svet KS Selca: Nejc Kokalj, Blaž Rihtaršič, Marko Klemenčič, Andrej Gartner, Petra Lorber, Peter Krek, Miha Tušek, Marko Nastran in Janez Štibelj; v svet KS Dolenja vas: Boris Egart, Jernej Bešter, Tomaž Rakovec, Janez Rakovec, Matjaž Pintar, Andreja Prodan in Julijana Prevč; v svet KS Dražgoše – Rudno: Alenka Lotrič, Primož Jelenc, Jure Kavčič, Andraž Valcl, Marjeta Demšar, Pavel Seljak in Helena Habjan; v svet KS Sorica: Martin Tavčar, Tomaž Jemec, Klemen Šubic, Rudi Pintar, Jaka Kenda, Matjaž Egart in Maja Kejžar; v svet KS Davča: Urban Jemec, Tomaž Derlink, Boštjan Bevk, Andrej Bevk, Miha Kejžar, Jožica Bevk in Aleš Čemažar.

Sanirali brežino Na plavžu

Izvajalci so končali še drugo fazo sanacije strme brežine nad naseljem Na plavžu.

ANA ŠUBIC

Po lanski prvi fazi sanacije brežine nad naseljem Na plavžu so izvajalci izvedli še drugo fazo s preostalimi potrebnimi varovalnimi ukrepi za zaščito pred padajočim kamenjem. »Na brežini smo tik pod zgornjimi skalnimi robovi vgradili tri podajno-lovilne sisteme dolžine šestdeset metrov in višine pet metrov. Najprej smo zagotovili osnovno varnost spodnjih objektov in ljudi z izvedbo lahkih lovilnih palisad, nato smo izvedli posek dreves v liniji ograj. Materiale in opremo smo na pobočje transportirali s helikopterjem na namenske manipulativne platoje. Vsa vrtna dela smo izvedli z alpinističnimi vrtnimi garniturami. Po izvedbi temeljev smo s pomočjo helikopterja namestili še nosilne stebre in mreže lovilnih ograj. Vzporedno s temi deli smo na pobočju izvedli še stabilizacijo posameznih večjih izrazito labilnih skalnih blokov,« je pojasnil Gregor Ivnik Dujovič iz podjetja Eho Projekt, ki je sanacijo izvedlo skupaj s partnerjema Miha Doles, s. p., in Kaskader ter podizvajalcem Feniks +.

»Z zaključeno drugo fazo so bili tako izvedeni vsi predvideni ukrepi za zagotovitev varnosti pred padajočim kamenjem nad starim mestnim jedrom Železnikov, obenem pa je mogoče tudi upravljanje varovalnega gozda,« je še poudaril.

Druga faza sanacije je stala 561 tisoč evrov (z DDV). Občina je zanj uspela pridobiti 450 tisoč evrov državnega sofinanciranja, preostalo pa je zagotovila sama.

Tik pod zgornjimi skalnimi robovi so vgradili tri podajno-lovilne sisteme dolžine šestdeset metrov in višine pet metrov. / Foto: Eho Projekt

Katalog rokodelskih izdelkov za darila

Območna obrtno-podjetniška zbornica (OOZ) Škofja Loka je v sodelovanju z DUO centrom Škofja Loka pripravila spletni katalog unikatnih lokalnih rokodelskih izdelkov, ki so primerni tudi za obdarovanje. »Izbrani rokodelski izdelki so nastali izpod pridnih rok naših rokodelskih mojstric in mojstrov. Primerni so tako za osebno kot tudi poslovno izkazovanje pozornosti,« so sporočili z OOZ Škofja Loka. Katalog je dostopen na njihovi spletni strani (www.ooz-skofjaloka.si) in na spletni strani centra DUO (www.centerduo.eu). Izdali so ga v sklopu projekta Roko-delci, ki ga sofinancirata EU iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja RS 2014–2020. OOZ Škofja Loka je sicer v jesenskem času nadaljeval tudi druge projektne aktivnosti. Z nasveti na različnih področjih (od preveritve poslovne ideje do njene realizacije in samega trženja izdelkov) so še vedno na voljo vsem, ki se že ukvarjajo z dejavnostmi, povezanimi z rokodelstvom, pa tudi tistim, ki o tem še razmišljajo. Prav tako zainteresiranim nudijo informacije o registraciji in izvajanju osebnega dopolnilnega dela. Izvajajo tudi izobraževanja, namenjena izboljšanju prodajnih veščin rokodelcev. **A. Š.**

Darila Babice in Dedka

Pod okriljem blagovne znamke Babica in Dedek, naravni izdelki iz škofjeloških hribov, je na voljo tudi ponudba darilnih paketov, primernih za poslovne partnerje, sodelavce pa tudi za domače in prijatelje. Kot je pojasnila Kristina Miklavčič z Razvojne agencije Sora (RAS), so izdelke ponudnikov združili v štiri darilne pakete, ki jih je možno poljubno spreminjati: Sadno-zelenjavni paket (marmelada, zelenjavna omaka, sadno-zelenjavni sok, suho sadje), Paket dobre gospodinje (kaša ali rižek, sončnično olje, rezanci in zelenjava v soli), Paket domača malica (dimljen sir, suha klobasa, kisle kumarice ali paprika) in Zeliščno-medeni paket (med, dražgoški kruhek, koprivov sirup, čaj). Z izbiro omenjenih daril podpiramo lokalne proizvajalce ter poudarjamo tradicionalne dejavnosti Škofjeloškega in visoko kakovost izdelkov z uporabo lokalnih surovin, je poudarila Miklavčičeva. Celotno ponudbo blagovne znamke sicer ustvarja 41 ponudnikov z več kot 490 izdelki (izdelki iz sadja, zelenjave, mesa, mleka in moke, jajca, olja, zeliščni izdelki, izdelki za nego telesa, izdelki domače in umetnostne obrti ...). Za več informacij se obrnite na RAS (Poljanska cesta 2, Škofja Loka), tel. št. 04/ 50 60 225, e-naslov: kristina.miklavcic@ra-sora.si in spletno stran www.ra-sora.si. **A. Š.**

Občasne zapore ceste pod Sušo

Na državni cesti pred Zalim Logom so na območju gradnje zadrževalnika vode pod Sušo zaradi miniranja in odstranjevanja materiala že nekaj časa potrebne kratkotrajne popolne zapore. Kot so sporočili z Direkcije RS za infrastrukturo, so zapore predvidene še do 27. januarja prihodnje leto, in sicer od ponedeljka do petka od 9. do 10. ure (do 60 minut), od 11. do 12. ure (do 60 minut) in od 13. do 15. ure (večkrat do 15 minut) ter ob sobotah od 10. do 15. ure (večkrat do 15 minut). V času zapor obvoza ni, zato uporabnike prosijo za razumevanje in strpnost. Z Občine Železniki so v zvezi s tem dodatno sporočili, da v času novoletnih in zimskih šolskih počitnic popolnih zapor ne bo. **A. Š.**

Gradijo temelje za ohranitev in upravljanje Jelovice

V sklopu projekta JeloviZA nameravajo s sanacijo poškodovanega gozda, opolnomočenjem in izobraževanjem omogočiti vključujočo pripravo modela upravljanja območja Jelovice in prispevati k njeni večji podnebni odpornosti.

ANA ŠUBIC

Jelovico, ki leži na območju petih občin vključno z Železniki, so v zadnjem desetletju prizadele številne naravne ujme (vetrolom, snegolom, žledolom), ki so ustvarile pogoje za namnožitev podlubnikov. Ključno izhodišče projekta JeloviZA je tako prispevati k zmanjšanju ranljivosti območja Jelovice glede na posledice podnebnih sprememb, pravočasno nasloviti spremljajoče izzive prilagajanja nanje ter ga tako ohraniti za naslednje generacije. Partnerji projekta, CIPRA Slovenija, društvo za varstvo Alp, Zavod RS za varstvo narave (ZRSVN), Zavod za gozdove Slovenije (ZGS), Razvojna agencija Sora (RAS), Občina Železniki in CIPRA International, želijo v sodelovanju z deležniki na območju doseči vključujoč model upravljanja, ki bo zastavljen premišljeno: za naravo, za Jelovico in za ljudi, ki živijo na tem območju. Dvoletni projekt, ki je vreden 1,1 milijona evrov, se je začel maja letos, financirata pa ga Finančni mehanizem Evropskega gospodarskega prostora in država. Ena prvih aktivnosti je bila predstavitev projekta lokalnim skupnostim. Različne izzive območja Jelovice so naslovili tudi na junijski predstavitvi v Železnikih. Kot so pojasnili na RAS, so udeleženci med drugim opozorili na probleme, povezane z vožnjo v naravnem okolju (štirikolesniki, motokrosisti, snežne sani ...), škodo, ki jo povzročajo prostoživeče živali, problematiko zaraščanja kmetijskih površin pa tudi na problematiko lastništva gozdov na Jelovici v smislu izbiranja izvajalcev del v gozdovih, saj v državnih gozdovih do dela pridejo najcenejši ponudniki, ki pa pogosto z gozdom ne ravna jo tako skrbno, kot bi npr. lokalni gozdarji ... »Udeleženci so menili, da je treba kmetijstvo in posledično kulturno krajino ohranjati tudi prek različnih finančnih spodbud, na koncu pa so izrazili željo po čim večji vključenosti v nadaljnje pro-

Spomladi bodo začeli sadnjo 24 tisoč sadik gozdnega drevja. Lastnike gozdov, ki bi se želeli vključiti v projekt, prosijo, naj se do 23. decembra obrnejo na Ano Mežan (ana.mezan@zgs.si). / Foto: arhiv ZGS

jektne aktivnosti oz. da želijo biti ažurno seznanjeni z njimi,« so razložili na RAS.

ŠTETJE PROMETA IN OBISKOVALCEV

V projektu med drugim izvajajo štetje prometa in obiskovalcev, nad čimer bdi ZRSVN. Števce za promet je marsikateri obiskovalec Jelovice že opazil, saj samostojni stebri s črno škatlo in sončnimi celicami na vrhu izstopajo v gozdnem prostoru. Na območju Jelovice je postavljenih tudi šest pohodniških števec, ki pa obiskovalcem niso vidni. Rezultate obremenjenosti območja bodo primerjali z letom 2010.

POPIS GOZDNEGA JEREBA

ZRSVN v sklopu projekta ugotavlja tudi prisotnost štirih vrst zavarovanih ptic. To so divji petelin, gozdni jereb, triprsti detel in sova kozača, od katerih sta med bolj ogroženimi zlasti divji petelin in triprsti detel. Lovska družina Selca je konec oktobra izvedla izobraževalno delavnico za popis gozdnega jereba. Prvi del je potekal v lovski koči pod Dražgoško goro, drugi del pa je vključeval ogled stanja življenjskega prostora gozdnega jereba na različnih delih planote. Lovska družina je tako letošnjo jesen že popisovala populacijo gozdnega jereba na območju Jelovice. »Popis se je jeseni zaključil in je bil prvi od skupno treh načrtovanih. Spomladi se bo izvajal tudi popis divjega petelina in triprstega detla, naslednje leto pa pregled zasedenosti obnovljenih gnezdilnic za sove kozače. Po izvedbi popisov bomo natančneje vedeli o njihovem stanju populacije oziroma ogroženosti,« so dodali na ZRSVN.

Z delavnice za popis gozdnega jereba, ki jo je izvedla Lovska družina Selca / Foto: arhiv ZRSVN

Nadaljevanje na 7. strani

SPOMLADI BODO SADILI DREVESA

ZGS pa lastnike gozdov že vabi k sadnji dreves na območjih Jelovice, ki so jih poškodovali ujme in podlubniki. Spomladi bodo namreč začeli sadnjo 24 tisoč sadik gozdnega drevja. »S tem želimo povečati vrstno pestrost in odpornost gozda proti vremenskim ujmama in drugim posledicam podnebnih sprememb z za to območje primernimi avtohtonimi drevesnimi vrstami. Lokacije bomo izbirali na projektnem območju v sodelovanju s pristojnimi revirnimi gozdarji. V projektu bomo lastnikom zemljišč zagotovili sadike primernih drevesnih vrst, zaščito zanje in vso izvedbo,« so sporočili. Vse, ki bi se želeli vključiti v projekt, prosijo, naj se do 23. decembra obrnejo na Ano Mežan (ana.mezan@zgs.si). »Skupaj bomo ugotovili, ali vaše površine ustrezajo izbranim kriterijem, in se dogovorili o podrobnostih sodelovanja,« so pristavili. V občini Železniki nameravajo pogozdovati na več manjših površinah, ki so jih v zadnjih letih prizadele ujme oz. podlubniki. »Tu imamo v mislih predvsem sodelovanje z zasebnimi lastniki gozdov, ki bi jim radi pomagali pri obnovi gozda tako s svetovanjem kot z izvedbo,« so napovedali na ZGS.

S sadnjo se sicer želijo približati naravnemu stanju jeloviških gozdov in poleg smreke v sestojih imeti še bukev, jelko, v manjših deležih pa tudi gorski javor, macesen, rdeči bor in gorski brest ter plodonosne drevesne vrste, ki pa na posekah rastejo že samoniklo. »V preteklosti umešno osnovane smrekove monokulture namreč več kot očitno niso odporne proti podnebnim spremembam, zato z večanjem pestrosti drevesnih vrst in približevanjem naravni sestavi želimo izboljšati stabilnost sestojev,« so poudarili na ZGS. Februarja bodo za lastnike gozdov organizirali tudi izobraževalno delavnico o obnovi gozda po ujmah. Termin delavnice bo objavljen mesec dni pred dogodkom.

Med prostoferje vabimo nove člane

MARTINA LOGAR, OBČINA ŽELEZNIKI

Minili sta dve leti od začetka izvajanja brezplačnih prevozov starejših v občini Železniki in električni avto Renault Zoe je prevozil 28.800 kilometrov.

Brezplačne prevoze starejših opravljajo prostovoljni šoferji – prostoferji, ki so podarili svoj čas in dobro voljo. V dveh letih skupaj so opravili 347 prevozov, z njimi pa se je vozilo 97 uporabnikov. Večina, kar 95 odstotkov prevozov, je bilo namenjenih do bolnišnice ali zdravstvenega doma, le pet odstotkov je bilo drugih prevozov.

Prvo leto, od oktobra 2020 do konca septembra 2021, je bilo opravljenih 133

prevozov, kar pomeni povprečno 2,5 na teden, naslednje leto pa kar 214 prevozov, kar predstavlja po štiri prevoze tedensko. Aktivno vozi osem prostoferjev; ti so v dveh letih opravili od 18 do 54 voženj na posameznika. V imenu uporabnikov storitev in v imenu občine se vsem najlepše zahvaljujemo.

Pričakujemo, da se bodo potrebe po prevozih še povečevale, zato vabimo, da se za vlogo prostoferja opogumite še novi člani. Prijazno vabimo vse, ki bi želeli postati prostoferji v občini Železniki, da se prijavijo v sprejemni pisarni Občine Železniki pri Lilijani Tolar, lahko po telefonu 04 5 000 000 ali po e-pošti uprava@obcina.zelezniki.si.

Preventivna akcija Pešec

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (SPVCP) Občine Železniki je aktivno pristopil k oktobrski preventivni akciji za večjo varnost pešcev. Pri agenciji RS za varnost prometa je pridobil plakate, odsevne trakove in kresničke. Plakati so bili razobešeni na oglasne table po občini, kresničke pa sta predsednik SPVCP Boštjan Gartnar in podpredsednik Dejan Benedičič razdelila odraslim osebam, ki so v večernih urah pešačile v centru Železnikov in Selc (v glavnem na poti v cerkev). Odsevne trakove so prejele članice skupine starejših za samopomoč Zimzelen iz Železnikov in članice skupine starejših v Dolenji vasi. V času kratkega dneva ne smemo pozabiti, da za večjo vidnost nosimo svetla in odsevna oblačila in dodamo tudi odsevna telesa (odsevni trakovi, kresničke, tudi svetilka je odsevno telo), ki opozarjajo na nas v temi, megli, dežju. Kresnička ali odsevni trak sta po zakonu predpisana obvezna oprema pešca v pogojih slabše vidljivosti ali ponoči.

SPVCP Občine Železniki

Iščemo fotografije Selc iz preteklosti

Organizatorji prireditev ob 1050-letnici Selc, ki bo prihodnje leto, prosimo prebivalce Selc in okoliških vasi, ki imate doma fotografije Selc iz preteklosti in fotografije s prireditev ob tisočletnici, da nam jih posodite, ker bi radi naredili razstavo ob praznovanju. Fotografije lahko tudi skeniramo in vam jih takoj vrnemo. Za več informacij lahko pokličete Darjo (031 50 40 37) in Marijo (031 647 628). Za pomoč se vam že vnaprej najlepše zahvaljujemo.

Mamicam čestitamo!

Rodile so: Leja Šunkar iz Železnikov Ello, Katja Habjan iz Železnikov Leona, Maja Berce iz Selc Nežo, Polona Kenda iz Zgornje Sorice Manco, Irma Prevc iz Železnikov Dašo, Tjaša Šolar iz Železnikov Bineta, Nataša Čemažar iz Davče Anjo in Teja Rihtaršič iz Dolenje vasi Nino.

Podatke smo s privoljenjem staršev zbrali na podlagi vlog za dodelitev prispevka ob rojstvu otroka. Seznam vseh novorojencev je tako lahko še daljši, čestitke in dobre želje pa izrekamo tudi mamicam, katerih imena tu niso zapisana.

Martina Logar, svetovalka za družbene dejavnosti, Občina Železniki

Gasilstvo kot način življenja

Gasilstvo je eden od možnih načinov preživljanja prostega časa. Ponuja številne aktivnosti in možnost stalnega pridobivanja koristnega znanja, ki ga lahko uporabimo za pomoč sebi in ljudem okoli sebe. Kljub močni gasilski organiziranosti v Sloveniji v naših krajih na žalost zaznavamo trend upadanja prostovoljstva.

GASILCI PGD ŽELEZNIKI

Leto 2022 si bomo vsi v Sloveniji zapomnili po dveh obsežnih gozdnih požarih. Eden je prizadel Gorenjsko, Potoško goro pri Preddvoru, drugi pa Kras, Opatje selo z okolico. Na obeh požarih smo z vozili in posadko sodelovali tudi gasilci iz Železnikov.

Do konca novembra smo znotraj Železnikov in širše v občini posredovali v 38 primerih. Opažamo, da raste število posredovanj, kjer je potrebna pomoč prvih posredovalcev. Na tem področju smo postali močnejši za devet prvih posredovalcev, drugi so uspešno obnovili licenco. Tako imamo sedaj 23 prvih posredovalcev z veljavno licenco. Velika večina teh je tudi operativnih gasilk in gasilcev, kar pomeni, da se odzovejo tudi na požarne in tehnične intervencije, za katere nas aktivira center za obveščanje. Sodelovali smo na iskalni akciji, na kateri so poleg operativnih gasilk in gasilcev sodelovali tudi gasilski pripravniki. Na pomoč so nam priskočila tudi sosednja gasilska društva, gorski reševalci, jamarji, vodniki psov ter policija. Tako smo dokazali, da prostovoljna

društva znamo med seboj zgledno sodelovati.

Večji požar je zajel skladišče sekancev pri toplarni v Železnikih, gasili smo travniške, gozdne in dimniške požare v občini. S hitrim odzivom smo pomagali preprečiti večjo razširitev požara v neobvladljive razmere. Opravljali smo tudi tehnične posege odpiranja vrat, odstranjevali smo posledice vetroloma ter sršenja in osja gnezda. Zanimiva intervencija se nam je zgodila oktobra, ko so med gradbenimi deli našli neeksplozirano ubojno sredstvo. Gasilci smo pomagali zavaruвати kraj najdbe in počakali na pristojne službe, ki so nevarno najdbo odpeljale na uničenje. Oktobra smo pripravili dogodek Železnikarsk gasilec se na ogled postavi. Obiskovalcem smo prikazali gašenje gorečega olja na štedilniku, temeljne postopke oživljanja in gašenje z ročnim gasilnim aparatom. Malo mlajši so lahko gasili požar hiške s pomočjo vedrovke.

STALNO SE IZOBRAŽUJEMO

Trudimo se, da stalno nadgrajujemo znanje z izobraževanji na raznih področjih. Poskrbeli smo za pridobivanje novih specialnih znanj s področja zaščite

in reševanja. Izobraževanja so potekala v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu, v izpostavi v Sežani in izpostavi v Pekrah. Del izobraževanj je organizirala Gasilska zveza Škofja Loka, kjer smo bili prisotni tako tečajniki kot inštruktorji. Čestitamo vsem, ki so opravili tečaje za specialnost ali tečaje za napredovanje v činu.

PROSTI ČAS TUDI DRUGIM DEJAVNOSTIM

Poleg nalog gasilstva svoj prosti čas namenjamo tudi drugim dejavnostim. Tako smo pomagali pri organizaciji prireditve drugih društev v občini, kjer smo ponudili pomoč pri varovanju, usmerjanju prometa in ureditvi prireditvenega prostora. Organizirali smo pokalno tekmovanje starejših gasilk in gasilcev GZG, kjer pa na žalost naša ekipa ni bila prisotna. So pa mladina in člani nastopili na tekmovanju Gasilske zveze (GZ) Škofja Loka. Na Jelovici skrbimo za nasad macesnov, ki jih vsako leto obkosimo ter zaščitimo s premazom.

Letos je naše društvo organiziralo Florjanovo mašo z blagoslovom gasilcev. Pri tem pa smo blagoslovili tudi gasilska vozila, ki jih zaradi omejitev druženja nismo mogli ob prevzemu. Poskrbeli pa smo tudi za preventivo in občanom omogočili pregled ter nakup novih gasilnih aparatov.

NAŠE ČLANICE SE VKLJUČUJEJO V VSA PODROČJA DRUŠTVENIH AKTIVNOSTI

V PGD Železniki je včlanjenih 25 članic. Od tega je devet operativnih gasilk, pet prvih posredovalk, pet jih je tudi aktivnih v upravnem odboru društva, preostale se vestno udeležujejo vseh aktivnosti v društvu. Redno se udeležujejo tudi operativnih vaj in vaj prvih posredovalcev. Z velikim veseljem tudi nudijo pomoč na intervencijah, kjer so še posebej spretni pri nujenju prve pomoči. Pomagajo pri organizaciji vseh dogodkov znotraj društva. Vsako leto pripravijo tudi dobrote za piknik, poskr-

Do konca novembra smo v Železnikih in širše v občini posredovali v 38 primerih.

bijo za okrepčila na zahtevnejših intervencijah in pogostitve na raznih dogodkih.

Udeležujejo se tekmovanj GZ Škofja Loka, tekmovanja v sklopu srečanja članic Gorenjske ter posveta članic, ki je bil konec oktobra v Škofji Loki.

Z velikim veseljem pa pripravijo pohode za članice. V letošnjem letu je bil tradicionalni pohod ob dnevu žena iz Martinj Vrha čez Koprivnik do Žetina. Drugi pohod pa so pripravile v novembru čez Dražgoško goro, Britmanco in Belo peč v Lajše. Vse pohode so združevali dobra volja, svež zrak ter prijetno druženje ob kosilu.

Ponosni smo na naše članice, saj nam vedno nudijo podporo in nam pomagajo pri odločitvah.

Z GASILSTVOM SE SPOZNAVAJO TUDI MLADI

Mladinski pogon skrbi, da se najmlajši člani spoznavaajo z gasilstvom, starejši fantje in dekleta pa na vajah z veseljem poprimajo za gasilsko orodje.

Vaje pionirjev in mladincev potekajo enkrat na teden. Redno se vaj udeležuje nekje okoli 25 pionirjev in mladincev. Vaje so včasih zabavne in kar se da sproščene, drugič pa tudi zelo resne. Takrat se mladina pripravlja na različna tekmovanja. Vsako leto se udeležijo Orientacijskega tekmovanja in tekmovanja GZ Škofja Loka ali pa pristopijo h Kvizu gasilske mladine, ki pa je letos zaradi omejitev v družbi odpadel.

Na vajah pridobivajo znanja gasilstva, prve pomoči, predvsem pa življenjskih spretnosti. Mentorji se na vajah trudijo dati velik poudarek sodelovanju, medsebojni pomoči ter spoštovanju. Mladinci tudi sodelujejo pri aktivnostih članov. Na primer sajenju, žetvi in premazu dreves na Jelovici, pri generalnem čiščenju gasilskega doma ali pa pri predstavitvi društva občanom. Mladinci so poleti z veseljem sodelovali pri iskalni akciji pogrešane osebe. Eden od mladincev je v začetku leta preprečil samomor in žrtvi zaustavil krvavitev. V takih primerih pride zelo prav znanje prve pomoči, ki je bilo pridobljeno na vajah. V bolj sproščenih dneh pa radi poprimajo za vedrovke in z njimi ciljajo tarče ali pa jim mentorji pripravijo penilo, kamor se skrijejo in se ob tem trudijo biti čim glasnejši. Z veseljem se udeležijo Noči v gasilskem domu, kjer jim ob gledanju risank in filmov še posebno teknejo palačinke z nutelo. Omogočimo jim tudi gasilsko letovanje, ki je potekalo v Savudriji. Žal pa se obšolske dejavnosti pokrivajo, zato se naši mentorji vsako leto trudijo čim bolj prilagajati stanju. To na žalost ni vedno mogoče, včasih kateri izmed njih ne more na vaje in tako počasi izgubi stik s prijatelji gasilci. Starši, spodbudite jih in nam jih zaupajte eno uro na teden, zagotovo bodo pridobili dobre izkušnje in kakšno spretnost več.

Kljub zagnanemu delu na vseh področjih pa smo si člani PGD Železniki vzeli čas tudi za izlet v Posočje, tradicionalni piknik ter večerno druženje, s katerimi smo skušali okrepiti pripravnost in sprostiti napetosti po intervencijah.

VABIMO K SODELOVANJU V DRUŠTVU

Ob tej priložnosti bi k sodelovanju pri delu v društvu povabil vse, ki se jim zdi delo v gasilstvu zanimivo in si želijo svoj prosti čas izrabiti čim bolj koristno. Priložnosti za aktivno udejstvovanje v društvu je veliko, bodisi znotraj operative, prvih posredovalcev, aktivu članic ali v mladinski sekciji. Izzirovov je veliko, skupaj jim bomo kos.

Vse dobro v novem letu vam želimo gasilci PGD Železniki.

Gasilci iz Železnikov smo sodelovali tudi pri gašenju požara na Krasu.

Sproščeno druženje gasilskega podmladka

Oktobra smo pripravili dogodek Železnikarsk gasilc se na ogled postavi. Med drugim smo prikazali gašenje z ročnim gasilnim aparatom.

Mebor ima najboljšo inženirsko-razvojno ekipo

Nagrajena je bila na izboru Tovarna leta 2022, ki ga prireja časnik Finance.

ANA ŠUBIC

V Meborju, enem vodilnih svetovnih proizvajalcev strojev za primarni razrez lesa, so se oktobra razveselili nagrade za najboljšo inženirsko-razvojno ekipo za leto 2022. Sestavlja jo 20 članov, 80 odstotkov pa je mlajših od 36 let.

V podjetju je poleg širitve trgov (nastopajo v več kot 60 državah) glavni poudarek na razvoju čedalje boljših strojev. Pri tem se veliko posvečajo avtomatizaciji strojev in optimizaciji razreza. Letos so izdelali novo najhitrejšo žagalno linijo za žage z velikimi kapacitetami. Dodano je tudi 3D-skeniranje za optimizacijo razreza in čim večji izkoristek. Kapaciteta je do 12 hlodov na minuto, kar pomeni, da v osmih urah v povprečju lahko razreže 500 kubičnih metrov lesa. Takšno žagalno linijo sedaj postavljajo na Poljskem. Med drugim se lahko pohvalijo tudi s tehnološko najnaprednej-

V Meborju so se razveselili nagrade za najboljšo inženirsko-razvojno ekipo za leto 2022.

/ Foto: Gorazd Kavčič

šo in najhitrejšo horizontalno tračno žago na svetu. Letošnje leto je sicer za Mebor jubilejno, saj je minilo 40 let, odkar je ustanovitelj podjetja Boris Mesec

izdelal prvo tračno žago, da si je olajšal delo v domačem žagarskem obratu v Sv. Lenartu. Podjetje ima danes že sto zaposlenih; letos so jih zaposlili 15.

Srečno 2023!

Spoštovani odjemalci, občanke in občani občine Železniki.

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje in izkazano zaupanje, novo leto naj vam prinese vsega dobrega, zdravja, sreče in osebnega zadovoljstva.

*Topel dom.
Čisto okolje.
Zelena energija.*

www.toplarna-zelezniki.si

Železne niti – devetnajstič

Luč sveta je ugledala 19. številka zbornika za Selško dolino **Železne niti**.

S predstavitve novih **Železnih niti**: avtorji prispevkov, člani uredniškega odbora zbornika in člani upravnega odbora Muzejskega društva **Železniki** / Foto: Simon Benedičič

TADEJA ŠUŠTAR, ANA ŠUBIC

Po dveh letih premora zaradi covida je zbornik na pot med bralce letos spet pospremila predstavitev, ki je bila prvi petek v decembru v Kulturnem domu **Železniki**. Vsebinsko in avtorje sta ob ritmih Harmonikarskega orkestra **Železniki** predstavili članici uredniškega odbora Katarina Primožič in Tadeja Šuštar ter urednik Rudi Rejc. Dogodka se je udeležila večina avtorjev in intervjuvancev. **Železne niti**, ki jih izdaja Muzejsko društvo (MD) **Železniki**, so zakladnica dobrih zgodb, modrosti, znanja in zanimivosti, povezanih s Selško dolino. Na dobrih 400 straneh prinašajo prispevke 32 avtoric in avtorjev. Naslovnica prikazuje ostanek tekoče žlindre v podobi konja v galopu z dna jaška za žlindro na letošnjem taljenju železa po starem na

Soriški planini. O tem člani MD **Železniki** pišejo v prispevku o pridobivanju železa po železnodobnih postopkih s Štalce, v katerem predstavljajo spoznanja, do katerih so prišli ob sedmih eksperimentalnih taljenjih v zadnjih treh letih. Rubrika Obletnice se osredotoča na petdeset let Divje lige v nogometu in Kulturno umetniško društvo France Koblar, začeni z uprizoritvijo prve igre v letu 1912, torej pred 110 leti. Zbornik se dotakne tudi 400-letnice Župnije **Železniki**, ki je nastala leta 1622 z odcepitvijo od Župnije Selca, potem ko je fužinar Jurij Plavc dobil dovoljenje pri patriarhu v Vidmu. Izročilo navaja, da je ob vračanju v izogib konfliktu s Selčani do **Železnikov** prijezdil po strugi Selške Sore, saj v Župniji Selca odcepitvi **Železnikov** niso bili naklonjeni. Preberemo si lahko intervjuje s tremi »nevidnimi«

župnijskimi sodelavci: cerkvenim ključarjem Miranom Benedičičem, skrbnico cerkvene klekljane dediščine Tončko Šuštar in krasilcem bogoslužnega prostora Robertom Kuharjem. O svojem pestrem življenju je spregovorila tudi Marija Plešec, nekdanja učiteljica, ki je že vrsto let dejavna v turističnem in upokojenskem društvu.

V rubriki Zgodovina je več prispevkov o dogajanju v drugi svetovni vojni, v rubriki Imeli smo ljudi pa je predstavljen pokojni Andrej Demšar. Strani za kulturo sta s svojimi literarnimi deli napolnila Marjan Strojman in France Tušek. Zbornik prinaša še mnoge druge zanimive vsebine, kupiti pa ga je možno v Muzeju **Železniki**, Krajevni knjižnici **Železniki**, pekarni Hitri kruhek na Češnjici, Trgovini Škulj na Zalem Logu in pri nekateri člani MD **Železniki**.

POGREBNIK

z vami že 30 let

NOVO

poslovna enota:

Šutna 11, 4209 Žabnica

www.pogrebnik.si

Dvorje 13, 4207 Cerklje na Gorenjskem

24 URNA DEŽURNA ŠTEVILKA:

041 624 685

ZA CELOTNO OBMOČJE OBČINE ŽELEZNIKI

Andrejev sejem je privabil veliko obiskovalcev

Tradicija velja in tudi letos so se pred prvo adventno nedeljo na trgu pred cerkvijo v Železnikih zbrale vse generacije. Na 26. Andrejevem sejmu je bilo poskrbljeno za različne okuse. Obiskovalci so lahko darovali v dobrodelne namene in med drugim ne samo kupili, ampak si tudi izdelali adventni venček.

KLARA MRAK

Sveti Andrej goduje 30. novembra. In vsako zadnjo soboto pred prvo adventno nedeljo je na trgu pred cerkvijo v Železnikih še posebno živahno. Tudi letos je 26. Andrejev sejem obiskalo veliko ljudi, ki so jih greli topli napitki, glasba domačih harmonikarjev in petje ter ples osnovnošolcev. Na stojnicah je bilo moč kupiti tradicionalne čipke, dražgoške kruhke, okušati domače sire in mesnine, čebelje izdelke. Bilo je tudi nekaj stojnic z nakitom, pletenimi oblačili in naravno kozmetiko. Kot nam je povedal Tomaž Weiffenbach, predsednik Turističnega društva Železniki, je ena od posebnosti Andrejevega sejma delavnica izdelovanja adventnih venčkov, vedno ob 16. uri, ko pride mojstrica z vsem materialom in ljudem pomaga, da si sestavijo svoj adventni venček. Ob bok sejmu pa vsako leto izide tudi zbornik Selške doline Železne niti, ki ga izdaja Muzejsko društvo Železniki, tokratni je 19. po vrsti. Na voljo je bil na sejmu, če ga želite imeti v svoji knjižni zbirki, pa se lahko obrnete na Muzejsko društvo Železniki.

Delavnica izdelovanja adventnih venčkov / Foto: Tina Dokl

Spoštovane občanke, spoštovani občani Občine Železniki,

iskrena hvala za izkazano podporo na letošnjih volitvah. Vaše zaupanje mi nalaga veliko dolžnost in odgovornost. Naredil bom vse, kar je v moji moči, da to zaupanje upravičim in da Občino Železniki skupaj popeljemo po poti razvoja.

Leto, ki prihaja, bo polno izzivov, zato naj bodo letošnji praznični dnevi mirni, prijetni, preživeti med vašimi najbližjimi. Želim vam vesel in blagoslovljen Božič, ponosno praznovanje dneva samostojnosti in enotnosti, v letu 2023 pa vsega dobrega.

Vaš župan Marko Gasser

Na Andrejevem sejmu so se zbrale vse generacije. / Foto: Tina Dokl

ANDREJEV SEJEM OZNANJA PRAZNIČNI ČAS

Tomaž Weiffenbach nam je še povedal, da je glavno vodilo sejma praznični čas. Kot rečeno – kupiti je bilo mogoče adventne venčke, parkeljne, piškote ... »Povabimo različne stojničarje, predvsem iz naših krajev, nekateri pridejo od drugod, sredstva se vedno zbirajo tudi za šolski sklad Osnovne šole Železniki, učenke in učenci pečejo palačinke, pokusimo lahko žlikrofe, kranjsko klobaso, ajdove žgance, kisel zelje ...« Na sejmu se je trlo mladih in malo starejših. »Vsako leto pride-

mo, Andrejev sejem je že od zmeraj, pa naj tudi ostane. Podpremo šolski sklad in Karitas, kupimo Železne niti, fino je, da se takole podružijo vse generacije,« nam je povedala ena od obiskovalk. Mladostno igrivost so na sejem prinesli mepijevci z OŠ Železniki, ki so dobrotelno pekli palačinke. »Zbiramo sredstva za šolski sklad, vsako leto je tu ekipa iz programa MEPI. Sicer smo že prej vsako leto hodili sem s starši, ampak zdaj je bolj zabavno,« so se veselili.

Ob punklju se dobimo

Turistično društvo (TD) Železniki je že začelo izvajati delavnico Ob punklju se dobimo. Nanjo vabijo vse, ki se poleg že usvojenih tehnik klekljanja želijo naučiti še kaj več. Delavnica, ki predstavlja tudi družabno srečanje, poteka vsako sredo od 18. do 20. ure v sejni sobi Kulturnega doma Železniki. Letošnja tema klekljanja so živali. V TD pravijo, da je pripomočke za klekljanje treba vsakokrat imeti s seboj, zagotavljajo pa pomoč in dobro voljo.

Vseživljenjsko varovanje narave na Ljudski univerzi Škofja Loka

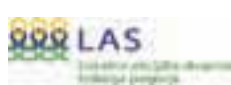
Ljudska univerza Škofja Loka je v preteklih dveh letih v sklopu **projekta Vseživljenjsko varovanje narave** v sodelovanju s projektnimi partnerji Mizarstvom Drlink, Turističnim društvom Žirovski vrh in Drevesnico Zakotnik izvedla številne brezplačne delavnice in izobraževanja, v sklopu katerih smo ljudi seznanjali s ponovno uporabo materialov.

V sklopu delavnic in izobraževanj smo se učili, kako naša avtohtona sadna drevesa zaščititi pred škodljivci, na de-

lavnicah kvačkanja in šivanja smo reciklirali volno in blago, gradili hotele za koristne opravevalce, sadili medovite rastline, obnavljali nosilne objekte na Poti skozi Zalo in iz odpadnih črepinj izdelovali mozaike.

Decembra v sklopu projekta potekajo še zadnje delavnice šivanja in kvačkanja.

Vabljeni k obisku spletne strani, kjer o projektu in delavnicah lahko najdete več informacij.

Operacijo sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja RS 2014 – 2020. Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za programsko obdobje 2014 – 2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Za vsebino je odgovorna Ljudska univerza Škofja Loka.

Obnovili poškodovane cerkvene klopi

V podružnični cerkvi sv. Frančiška Ksaverja v Železnikih so obnovili klopi, ki so na obnovo čakale vse od poplav leta 2007.

ANA ŠUBIC

V vodni ujmi leta 2007 je bila močno poškodovana tudi notranjost cerkve sv. Frančiška Ksaverja na pokopališču v Železnikih. Uničeni elementi cerkve so bili v kasnejših letih že deležni obnove, cerkvene klopi, ki jih je že pred ujmo načel zob časa, pa so dokončno obnovili in restavrirali letošnjo jesen. Kot je pojasnil župnik Tine Skok, so dela, ki so potekala v dveh fazah, izvedli mojstri iz lokalnih podjetij tesarstva in mizarstva France Pohleven, mizarstva Krlinc in iz tapetništva Tapi – Mitja Jelenc, s. p., sicer pa sta pri projektu na strokovnem področju sodelovala domačina Jernej Hudolin, ki je tudi direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, in arhitekt Bojan Rihtaršič.

Cerkev sv. Frančiška Ksaverja ima restavrirane klopi. / Foto: Aleksander Čufar

KLOPI SO NA SREČO OHRANILI

Hudolin je spomnil, da sta voda in blato ob poplavih leta 2007 klopi nagrmadila skoraj v prezbiterij, jih polomila in drugače poškodovale. »Na prvi pogled so delovale, kot da so uničene, izgubljene za naslednje generacije. Razum in izkušnje takratnih odločevalcev so jih na srečo ohranile, deponirale in jih je bilo kasneje možno obnoviti,« je poudaril. Klopi so po poplavih shranili v prostorih Pohlevnovega mizarstva. Nato so jih v prvi fazi restavriranja jeseni 2017 očistili in odstranili vse propadle dele in v poplavih uničene posamezne elemente, ki so jih shranili za potrebe rekonstrukcije. Kupili so tudi ustrezen hrastov les za dodelave in podeste.

OBNOVA JE BILA ZAHTEVNA

V drugi fazi so v letošnjem oktobru in novembru klopi mizarstvo popravili, izgubljene, propadle ali uničene dele pa so rekonstruirali z lesom iste vrste in strukture. Površinska obdelava, ki je morala zakriti vse morebitne razlike novega in starega ter poustvariti enoten, a ne umetelno bleščav videz, je bila po besedah Hudolina posebno poglavje. Podesti in klečalniki pa so bili povsem uničeni, zato so jih rekonstruirali po ostankih originalov.

Obnova je po podatkih župnika stala dobrih 18 tisoč evrov, od tega so pridobili 70 odstotkov sofinanciranja. Prvo fazo je sofinancirala Občina Železniki s sredstvi za obnovo sakralne stavbne dediščine, drugo fazo pa ministrstvo za kulturo.

Cerkev so začeli graditi okrog leta 1700 in jo blagoslovili leta 1706, klopi pa po razpoložljivih arhivskih podatkih zagotovo datirajo pred sredino 19. stoletja, je razložil Hudolin. In še, da so bile prvotno postavljene tako, da so se na zunanjih straneh dotikale sten ladje, zadaj pa so segale tudi pod kor. »Taka postavitev zagotovo sega v čas, ko je bila cerkev močno obiskovana in se je prostor izkoristil v maksimalni možni meri. Stik s steno je seveda povzročal pospešeno propadanje zaradi vlage,« je pojasnil Hudolin. Klopi so bile nekoliko obnovljene v osemdesetih letih 20. stoletja. Leta 1989 so jih zaradi propadlosti stranic na zunanjih straneh odmaknili od sten, krajše klopi pod korom pa predelali v improviziran daritveni oltar.

BOGATA NOTRANJOST CERKVE

»Cerkev stoji na mestu, kjer je že prej stala kapela ali manjša cerkev, od katere je ostal ohranjen prezbiterij, ki se na dokaj svojstven način priklaplja na

slavoločno steno ladje. Znameniti so vsi trije oltarji, ki so lep primer t. i. zlatih oltarjev. Sliki v stranskih sta delo znamenitega slikarja tistega časa Valentina Metzingerja, v glavnem pa Leopolda Layerja,« je pojasnil Hudolin. Od bogate notranje opreme je po besedah župnika nujno potreben restavriranja še leseni veliki centralni lestenec. V cerkev sv. Frančiška je bil prinesen že v zelo slabem stanju leta 1935 iz župnijske cerkve sv. Antona.

»V tem času smo s sofinanciranjem ministrstva za kulturo restavrirali tudi križ z razpelom ob župnijski cerkvi sv. Antona. Križ, ki je delo Ivana Šubica in nosi letnico 1875, stoji na mestu nekdanjega pokopališča, v bližnji prihodnosti pa imamo v načrtu še ureditev okolice križa,« je napovedal župnik.

ZBORNİK OB ŠTIRISTOLETNICI ŽUPNIJE

V pripravi imajo tudi zbornik ob letošnji 400. obletnici ustanovitve Župnije Železniki. »V okviru praznovanja smo zbrali mnogo prispevkov različnih avtorjev, ki opisujejo zgodovinske in sodobnejše dogodke, navade in običaje ter ljudi v naši župniji. Nad pripravo zbornika bdi urednica Kristina Strnad. Zbrano gradivo je v fazi tehničnega urejanja pred tiskom,« je še povedal župnik.

Iz majhnega zraste veliko

To sporočilo s seboj prinaša dobrodelni koledar Nike Weiffenbach, ki se je znova namenila pomagati zapuščenim živalim.

ANA ŠUBIC

»Bodi prijazen in dober, kadarkoli je to mogoče. In vedno je mogoče,« so besede 14. dalajlame, ki jih je Nika Weiffenbach iz Železnikov napisala na vsak prodani dobrodelni koledar za leto 2023. Z izkupiščkom od koledarja bo že tretje leto zapored pomagala zapuščenim živalim. Rdeča nit tokratnega koledarja so mladički kokeršpanjelov. »Mali kužki naj nas vedno spominjajo, da iz majhnega zraste veliko,« je poudarila Nika, ki si želi, da nas fotografije na koledarju vsak mesec znova spomnijo, da je skrb za druge vedno poplačana in da več ko damo, več dobimo nazaj. »Naj v letu 2023 tudi v nas iz majhnega zraste veliko.«

Na koledarju so mladički iz osmih držav, na naslovnici pa znova Nikin kokeršpanjel Vili. Zapuščenim živalim bo Nika tokrat pomagala s pomočjo prostovoljke iz Sevnice Alenke Kozorog. Z delom zbranega denarja bo namreč Nika kupila kar pol tone pasje in mačje hrane, ki jo bo Alenka Kozorog razdelila med tri posvojene pse in dvanajst posvojenih muc, ki jim nudi dom, ter druge zapuščene živali, preostalo pa ji bo namenila v gotovini, prav tako za živali, ki potrebujejo pomoč.

Nikin koledar krasijo mladički kokeršpanjelov. / Foto: Gorazd Kavčič

Nika je zelo hvaležna vsem, ki so koledar že kupili, tistim, ki bi ga še želeli imeti, pa je za več informacij na voljo na svojem profilu na Facebooku in e-naslovu: nikaweiff@gmail.com.

**Želimo vam vesele
božične praznike
in srečno 2023!**

MEBOR

SAWMILLING MACHINERY

MEBOR d.o.o., Češnjica 48 B, 4228 Železniki, Slovenija / T: 04 510 32 00 / E: mebor@mebor.eu / www.mebor.eu

Veliko sanj je že uresničil

Nogometaš Klemen Šturm v letošnji sezoni igra za klub Hapoel Hadera iz Izraela. Za kratek čas se je vrnil domov v Železnike in povedal več o tem, kako je zadovoljen s prvim prestopom v tuji klub, o dosedanji karieri in tudi o željah za prihodnost.

MAJA BERTONCELJ

Klemen Šturm je nogometno pot začel pri domačem NK Železniki, nadaljeval v NK Triglav Kranj, NK Krško in NŠ Mura, za katero je igral do konca lanske sezone. Letos je 28-letni nogometaš prvič podpisal za tuji klub – za Hapoel Hadera iz Izraela, ki igra v prvi ligi. V novembru je bil po dolgem času znova doma v Železnikih, a le teden dni. Priložnost smo izkoristili za pogovor.

▣ Prvič ste podpisali pogodbo s klubom v tujini. Kako to, da ste izbrali prav Izrael?

Ko sem izvedel, da v Muri ne bo prišlo do podaljšanja pogodbe, me je klical agent in sporočil, da se zanimajo zame. Sprva sem bil v dvomih, na koncu pa sem si dejal, da nimam česa izgubiti. Za tujo ekipo še nisem igral in morda je to dobra odskočna deska za naprej. V najslabšem primeru se lahko vedno vrnem v Slovenijo. Imel sem miren dopust po sezoni, ker mi ni bilo treba iskati kluba. Je bila kar pravilna odločitev. V Izrael sem potoval konec junija in od takrat do novembra me ni bilo domov. Do konca maja me znova ne bo.

▣ Za koliko časa ste podpisali pogodbo?

Pogodbo imam podpisano za eno leto z možnostjo podaljšanja še za eno leto.

Klemen Šturm v dresu nove ekipe Hapoel Hadera / Foto: osebni arhiv

▣ Se je bilo težko navaditi na novo sredino, novo državo?

Na začetku je bil kulturni šok, a sem se kar hitro navadil. Konec tedna je pri njih petek in sobota. Nedelja je prvi delovni dan v tednu. Ljudje se mi zdijo precej nepotrpežljivi oziroma je to del njihove kulture. Na primer če takoj ne spelješ, ko na semaforju posveti zelena, že začnejo trobiti, te zmerjajo ... Z jezikom ni težav. Vse se zмениš v angleščini, ponekod govoriš rusko, saj je veliko prebivalcev iz nekdanje Sovjetske zveze. In ko slišijo, da si iz Slovenije, jo največkrat zamenjajo za Slovaško, poleg tega mislijo, da tudi mi znamo rusko. Težava pa je pisava. V trgovini uporabljam Googlov prevajalnik.

▣ Za kakšen klub gre?

Hapoel Hadera je manjši družinski klub iz mesta Hadera. Igramo v prvi izraelski ligi. V klubu je dobro vzdušje, vse se da dogovoriti, pripravljeni so pomagati ... Imamo pa najnižji proračun med prvoligaši. Višjega imajo celo nekateri klubi v drugi ligi. Izraelski nogomet je drugače glede plač na višjem nivoju kot klubi v slovenski ligi. Morda bi se z nekaterimi lahko primerjala le Maribor in Olimpija. Je pa Izrael draga država.

▣ Koliko je tujcev?

V klubu je lahko pet tujih igralcev, ki igrajo, skupaj šest v kadru. Poleg mene je kot edini Evropejec igralec iz Belgije, pa še on je pol Maročan. Dva sta iz Nigerije, s tem, da ima eden francoski potni list, a prav tako prihaja iz ene od afriških držav.

▣ Ste trenutno edini Slovenec v izraelski prvi ligi?

Za Hapoel Tel Aviv igra Alen Ožbolt. Sva se že srečala. Slovencev, razen morda Jana Oblaka, ne poznajo.

▣ V času kariere je za izraelski klub igral Škofjeločan Jalen Pokorn. Sta bila kaj v stikih?

Pred mojim odhodom v Izrael sva bila na kratko v stiku, mi je naročil, naj pozdravim Izraelce. Igral je za Hapoel Nazareth.

▣ Kako priljubljen je v Izraelu nogomet?

Mislim, da je kar šport številka ena. Stadion so na določenih tekmah polni.

▣ Na katerem položaju igrate, kako ste zadovoljni?

Igram na mestu levega bočnega branilca. Tujca po navadi pripeljejo, da igra. Če ne bi bili zadovoljni z okrepitvijo, bi te hitro dali stran. Za zdaj igram vedno v prvi postavi, razen ko sem bil poškodovan. Zadovoljen sem, tako glede minutaže kot vsega drugega. V ligi je 14 ekip. Po dveh krogih se deli na ligo za prvaka in ligo za obstanek. Trenutno smo na petem mestu, ki še pelje v ligo za prvaka. To je naš cilj.

▣ Kdaj se začne in končna sezona?

Začne se kasneje kot v Sloveniji, zato sem priprave začel šele konec junija. Liga se je začela konec avgusta. Zaradi svetovnega prvenstva je trenutno prekinjena. Do marca je prvi del, drugi se zaključuje konec maja.

▣ Kje stanujete, kako poteka vaš dan?

Z mano je v Izraelu tudi moje dekle. Prišla je dva tedna za mano. Živiva v mestu Harish. Začeli so ga graditi leta 2016. Trenutno ima trideset tisoč prebivalcev, njihov cilj je sto tisoč.

Če ni gneče, imam dvajset minut vožnje do Hadere. Zjutraj vstanem, zajtrkujem, se odpravim na trening. Tam moramo biti eno uro prej, narediti svoje vaje ... Sledi skupni trening, nato si prost, razen, če so kakšne druge obveznosti. V času priprav je trening dvakrat dnevno. Med sezono so popoldnevi prosti, tako da je nekaj časa tudi za raziskovanje okolice.

► **Je tudi dekle že našlo zaposlitev?**

V Sloveniji je izvajala manualno terapijo. V Izraelu je večja težava, tudi zaradi vse potrebne dokumentacije. Nekaj stvari se ji že odpira, upava pa, da se jih bo še več.

► **Ste med »dopustom« kakšen trening naredili tudi v Železnikih?**

Na igrišču še nisem treniral, sem pa opazil, da je nova umetna površina. V programu imam tekaške treninge in fitness. Dnevi hitro bežijo. Obiskujem sorodnike, prijatelje, imam tudi druge opravke, tako da časa ni prav veliko, se pa vsak dan za trening najde vsaj ena ura. Vračam se po poškodbi.

► **Doma vas cenijo, ne nazadnje ste prejeli zlato plaketo za športnika občine Železniki v letu 2021.**

Tega nisem pričakoval, sem pa bil vesel in ponosen. Imel sem dobro sezono, a v ekipnih športih je težko dobiti posamične nagrade. Zame je to motivacija za naprej, za mlade nogometaše pa, da vidijo, da se da kaj narediti, tudi če prihaja iz Železnikov.

»Vsaka stvar se zgodi z razlogom in je za nekaj dobra. Ko sem šel iz Triglava v Krško, se je morda kdo spraševal o smiselnosti te odločitve. Šel sem iz druge lige v prvo in se lahko znova dokazal. Morda ne bi prišel v Muro, če se ne bi odločil tako. Prestop iz Krškega v Muro pa je bil najpomembnejši korak.«

► **Kako se spominjate nogometnih začetkov v Železnikih?**

Bilo je kar zabavno. Bili smo prijatelji, uživali v nogometu, ki je bil takrat tudi zame bolj hobi. Nato se je razvijal v vedno več in postal služba. Lepo se je spominjati teh dni. Pred odhodom v Triglav nas je na tekmo hodilo tudi samo po osem igralcev. Bilo je kar težko.

► **V NK Triglav ste prestopili leta 2008.** Treba je bilo narediti korak naprej, če sem hotel v nogometu narediti kaj več, napredovati, dobiti novo konkurenco, še boljše pogoje ... To je bil nujen korak.

► **Iz Kranja vas je nogometna pot v sezoni 2015/2016 vodila v Krško, nato leta 2018 v Muro.**

Rad se vrača v domače Železnike, kjer je začel nogometno kariero. / Foto: Gorazd Kavčič

Vsaka stvar se zgodi z razlogom in je za nekaj dobra. Ko sem šel iz Triglava v Krško, se je morda kdo spraševal o smiselnosti te odločitve. Šel sem iz druge lige v prvo in se lahko znova dokazal. Morda ne bi prišel v Muro, če se ne bi odločil tako. Prestop iz Krškega v Muro pa je bil najpomembnejši korak. Naredili smo nekaj nepredstavljivega. Vse se je poklopilo: od strokovnega vodstva do igralcev. Noro. Bili smo pokalni zmagovalci, nato še državni prvaki. Igrali smo kvalifikacije za Ligo prvakov in se na koncu uvrstili v Konferenčno ligo. Do-

dnosti kaj spremenilo. Ko smo bili kadeti in mladinci, smo bili vedno v vrhu prve slovenske lige. Nisem šel v podrobnosti, zakaj je stanje takšno, rezultati pa govorijo sami zase. Niso ravno najboljše. Težko je gledati nekdanji klub, ki ni več tam, kjer bi moral biti.

► **Bili ste del izbrane vrste U16, U17 in U19. Kaj pa članska reprezentanca?**

Eno leto sem bil v članski reprezentanci B, kar ni isto kot reprezentanca A. Zagotovo imam željo. To so sanje že od otroštva. Veliko sanj sem že izpolnil, ta je še ena. Se pa ne obremenjujem z njimi v tem smislu, da bi bil razočaran, če mi ne bi uspelo. Dela po najboljših močeh. Bomo videli, kako bo.

► **Kakšne cilje, želje imate trenutno?**

Igrati čim bolje, imeti čim boljše statistiko. Izrael je dobra odskočna deska za naprej. Imam željo igrati še v kakšni drugi državi. Sem neobremenjen, bomo videli, kam me bo peljala pot.

► **Kje se vidite dolgoročno?**

Še nekaj časa nameravam igrati nogomet, če pa bi prišlo kaj vmes, da bi jutri moral spremeniti načrte, bi se že nekaj našlo. Dela je dovolj, če le želiš delati. Zaključil sem tudi študij menedžmenta. Moda bi bil v prihodnje osebni kondicijski trener. Več možnosti je odprtih.

► **Imate za konec kakšno misel za občane in mlade športnike v občini?**

Občanom želim, da čim bolj podpirajo šport, da dajo svojim otrokom možnost športnega udejstvovanja, mladim športnikom pa, naj se nikoli ne predajo ali obupajo, naj trenirajo. Šport je lep in da se uresničiti svoje sanje.

stikrat se spomnim teh trenutkov, obujamo jih s takratnimi soigralci. Družili smo se tudi zunaj zelenic. Postali smo prijatelji. Lepo se je spomniti, a v športu je tako, da danes si, jutri te ni, vse gre hitro v pozabo. Delati je treba, da si vedno boljši.

► **Spremljate še kaj svoje nekdanje ekipe, še posebno kranjskemu Triglavu ne gre po načrtih.**

Spremljam vse nekdanje klube. Kar se Triglava tiče, je na žalost tako, kot je. Iz prve lige so izpadli tudi mladinci. Škoda. Kranj je po številu prebivalcev tretje največje slovensko mesto in bi moral imeti prvoligaša v nogometu, če bi bilo vse normalno. Upam, da se bo v priho-

Športna zbirka v Selški dolini

Uradno odprtje zbirke bo v četrtek, 22. decembra, ob 17. uri v Športni dvorani Železniki.

JAVNI ZAVOD RATITOVEC

V okviru projekta Interaktivno sodobno je bila v Športni dvorani Železniki postavljena stalna muzejska razstava Šport v Selški dolini, ki vključuje olimpijska kažipota, razstavno vitrino predmetov z dvema digitalnima zaslonoma, predstavnice pannoje olimpijcev iz Selške doline, olimpijski uri, katalog in razglednici s športnim motivom.

Zbirka Šport v Selški dolini je nastajala v sezoni 2021/2022. Projekt smo peljali v Javnem zavodu Ratitovec z enoto v Muzeju Železniki. Namen zbirke je ozaveščati o pomembnosti športa nasploh in olimpijskih iger ter dati našim sodobnim športnikom, še delujočim društvom sporočilo, da spoštujemo njihovo delo in trud ter jim na ta način omogočimo večnost. Zbirka temelji na olimpijcih Selške doline, ki so dali našemu športu še poseben pečat.

Kažipot z rumenimi smerniki prikazuje kraje poletnih olimpijskih iger. Vsak smernik prikazuje smer kraja in letnico izvedbe poletnih olimpijskih iger. Podobno kažipot z modrimi smerniki prikazuje kraje, smeri in letnice zimskih olimpijskih iger. Z zeleno obrobjeni smerniki prikazujejo kraje olimpijskih iger, na katerih so sodelovali športniki iz Selške doline. Prostovoljno pomoč pri določanju geolokacij nam je ponudil Marko Demšar. Operacijo sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v

V Športni dvorani Železniki smo postavili stalno muzejsko razstavo Šport v Selški dolini.

okviru Programa razvoja podeželja RS 2014–2020. Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za programsko obdobje 2014–2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Zgodbe muzejskih predmetov

Srebrna medalja, zastavica in značka s svetovnega prvenstva v rokometu za ženske

KATJA MOHORIČ BONČA,
MUZEJ ŽELEZNIKI

IME PREDMETA:

Srebrna medalja s svetovnega prvenstva v rokometu za ženske, inv. št. ŠP84, in zastavica in značka z istega prvenstva, inv. št. ŠP87

OPIS PREDMETA

1. material in tehnika: kovina, tekstil

2. leto prihoda v muzej: 2022

Ob nedavno končanem evropskem prvenstvu v rokometu za ženske se s tokratnim predmetom, ki bo bogatil novo muzejsko vitrino v Športni dvorani Železniki, spominjamo svetovnega prvenstva v rokometu za ženske, ki je leta 1990 potekalo v Seulu v Južni Koreji. Na tem prvenstvu je v jugoslovanski reprezentanci nastopila Tatjana (Ta-

Za muzejsko zbirko je predmete iz svoje bogate športne kariere podarila tudi Tatjana (Tanja) Polajnar. / Foto: Gregor Habjan

nja) Polajnar. Za muzejsko zbirko je podarila predmete iz svoje bogate športne kariere in ob prejeti srebrni medalji s tega prvenstva zapisala: »V polfinalni tekmi sta se poškodovale dve igralnici iz prve 'sedmerke', tako da smo že oslabiljene vstopile v veliki finale, kjer je bila za dva gola boljša ekipa Sovjetske zveze. Predvsem zaradi jezičnosti naše kapetanke Svetlane Kitić (v izteku tekme je prejela rdeči karton) smo se morale 'zadovoljiti' s srebrno medaljo. Vseeno je bila srebrna medalja velik uspeh, kar smo dejansko občutile šele ob vrnitvi na številnih sprejemih in ob čestitkah.«

Na zaključnem večeru prvenstva so jim organizatorji za spomin podarili zastavice in spominske značke.

Vir: Tatjana (Tanja) Polajnar, 13. september 2022

Pot po rapalski meji na Soriški planini

Komisija za delo na področju Rupnikove linije in rapalske meje, ki deluje v občini Železniki, je od imenovanja leta 2019 izpeljala dva večja projekta.

JAVNI ZAVOD RATITOVEC

Konec leta 2019 je v parku pri davškem mostu uredila spominski park, kamor je postavila informativne table o Rupnikovi liniji in rapalski meji. Table so pritrjene na železne traverze, ki so nekoč sestavljale cestno zaporo na tem mestu. Zraven so postavljene tudi betonske protitankovske ovire. Iz samega parka pa se prav dobro vidi betonsko strojnično gnezdo, ki je varovalo dostop do zapornic in je na skali ob cesti. Od samega začetka je v postavljanje in urejanje vključen Vaški odbor Zali Log.

V zadnjih dveh letih se je komisija skupaj s Turističnim centrom Soriška planina in Zgodovinskim društvom Rapalska meja posvetila urejanju poti po nekdanji rapalski meji, ki poteka po vrhovih Soriške planine. Turistični center Soriška planina, ki ga vodi Polona Golija, je že pred leti začel urejati in označevati poti po vrhovih Soriške planine, v to zgodbo pa se je vključila tudi komisija in s svojim bogatim znanjem tudi Grega Žorž, predsednik Zgodovinskega društva Rapalska meja. Pot poteka po vrhovih Soriške planine, kjer so ostanki italijanskega sistema obrambnih utrd – Alpskega zidu. Zelo zanimiva je vojašnica in opazovalnica Lajnar, ki so jo elektrificirali, na ogled je replika vojaškega mitraljeza in nekaj originalne opreme. Je pa od letošnjega leta opazovalnica zaprta z železnimi vrati in vstop v notranjost je možen z vodičem na vodenih ogledih. V prihodnje naj bi v tem prostoru uredili manjši muzej. V spomladanskem času se je uredila mulatjera z Lajnarja proti Koru, kjer so postavili repliko vozička tovarne žičnice, ki je bila postavljena na tem mestu. Dodatno so postavili štiri informativne table: na parkirišču Soriška planina, pri vojašnici Lajnar, pri opazovalnici Lajnar in ob sami žičnici. Tekste in fotografije za informativne table sta prispevala Grega Žorž in Bojan Rihtaršič (član komisije), ki je poskrbel tudi za izvedbo geodetskih posnetkov objekta ter arhitekturni izris in 3D-simulacije objektov na Soriški planini. Ureditev poti po rapalski meji se je financirala iz sredstev komisije, ki jih zagotavlja občina, delno se je financirala iz turistične takse, ki je bila zbrana v Sorici in na Soriški planini, del sredstev pa je prispeval Turistični center Soriška planina. Turistično društvo Sorica je v sodelovanju s Komisijo za delo na področju Rupnikove linije in rapalske meje ter Zgodovinskim društvom Rapalska meja v nedeljo, 30. oktobra, pripravilo voden ogled omenjene poti po rapalski meji na Soriški planini. Miha Markelj je predstavil kratko zgodovino območja in nastanka meje, za strokovno vodenje po poti pa je poskrbel Grega Žorž. Naloga komisije v prihodnje je, da poskrbi za vzdrževanje, urejanje in nadgradnjo omenjenih dveh projektov. Želja predsednika komisije Gregorja Habjana in drugih članov pa je, da se v prihodnje posveti urejanju Rupnikove linije na območju Ratitovca in ohranjanju objektov na tem območju. Pomembno pa je seveda tudi sodelovanje in povezovanje s sosednjimi občinami, saj Rupnikova linija in rapalska meja ne poznata občinskih meja.

Pohodniki pred vojašnico Lajnar

Jutro na Planet TV

Televizijska ekipa je v Železnike prišla 28. novembra in v oddaji predstavila zanimivosti kraja.

JAVNI ZAVOD RATITOVEC

Ob ponedeljkih terenska ekipa oddaje Jutro na Planetu obiskuje kraje po Sloveniji. V Železnike so prišli 28. novembra in v oddaji predstavili zanimivosti kraja. Na trgu pred plavžem so tako zaplesali otroci Otroške folklorne skupine Selca z mentorico Sonjo Čenčič, ročno kovanje žebeljev je z besedo in vihtenjem kladiva predstavil Janez Rihtaršič, Ciri-la Šmid je pod svojimi spretnimi prsti izdelovala dražgoške kruhke, ki so šli v slast tako voditelju Žigu Deršku kot vsem obiskovalcem. Članice Društva upokojencev za Selško dolino, sekcija Štrence in sekcija Rožce, so gledalce navdušile z Unicefovimi ročno izdelanimi punčkami, pletenimi in kvačkanimi izdelki ter z vezenimi voščilnicami, ki jih pripravljajo za letošnje obdarovanje starejših. Ekipa se je sprehodila tudi po Muzeju Železniki in posnela utrip starih časov, še posebno zanimivo pa je

bilo v klekljarski sobi, kjer so klekljarice Turističnega društva Železniki klekljale in poskusile naučiti te spretnosti tudi voditelja Žiga. Kako mu je šlo, si lahko brezplačno ogledate na planeteka.si.

V okviru projekta Ta veseli dan kulture je 3. decembra Muzej Železniki ponudil obiskovalcem brezplačen ogled muzejskih zbirk. Poleg tega je vse do 10. januarja na ogled še zelo zanimiva razstava jaslic, ki so jo v Galeriji muzeja Železniki postavili otroci in vzgojiteljice Antonovega vrtca.

Konec leta je tudi čas obdarovanj in vabimo vas, da obiščete TIC Železniki, v muzeju in izberete darilo za vaše najbližje. Nudimo vam ročno izdelano klekljano čipko iz Železnikov, glinene izdelke VDC Škofja Loka, lesene igre, dražgoške kruhke, bakle in še kaj. Prav primerno darilo pa je tudi zbornik Železne niti, pravkar je izšla že 19. številka. Ob koncu leta vam kolektiv Javnega zavoda Ratitovec želi vesele praznike in vse dobro v letu, ki prihaja. Obilo

Nastopila je tudi Otroška folklorna skupina Selca.

zdravja, sreče na vseh področjih, dobre družbe in kanček navihanosti. Prisluhnite tudi sebi in svojim željam in si jih vsaj delček izpolnite, tako bo svet lepši za vas in druge.

Športne lige Selške doline

JAVNI ZAVOD RATITOVEC

Jeseni se športne aktivnosti preselijo pod streho Športne dvorane Železniki in takrat je tudi čas za izpeljavo raznih športnih lig. Konec novembra se je začela Liga Selške doline v futsalu, v kateri tekmuje osem ekip; po prvem krogu je v vodstvu ekipa Soršk. Drugi krog bodo odigrali v nedeljo, 11. decembra, in vas vabijo, da pridete na ogled tekem in navijate za svojo ekipo.

Košarkaška liga Selške doline se je začela 4. decembra, ekipe Škorci, Mebor,

Ciglarji in And 1 pa vas v dvorano ponovno vabijo 14. januarja, ko bo na sporedu drugi krog. Javni zavod Ratitovec je poleg lige v futsalu in košarkarske lige razpisal tudi vabilo za ligo v balinčkanju oziroma prstometu. Prstomet se v slovenskem prostoru dobro razvija, še posebno je priljubljen na Gorenjskem. Na vabilo se je za zdaj odzvalo pet pogumnih, veseli pa bomo, če se odzove še kdo; po novem letu bo namreč čas, da se liga začne. Konec novembra je v Bazenu Železniki potekal turnir za zlato čipko v pikadu. V močni konkurenci dvajsetih

David Pintar, zmagovalec turnirja za zlato čipko v pikadu

igralcev je zmagal David Pintar. Za 41. Športno rekreacijske igre so se tekmovalci pomerili v dvojicah; tu sta slavila Aleš Demšar in Ante Pratljačič.

Mladinski center

V mladinskem centru je vse po starem, izvajajo se delavnice za otroke in mlade, ki potekajo po razporedu, čez zimo za svoje aktivnosti prostore pogosto uporabljajo tudi taborniki. Prostore damo v uporabo tudi Ljudski univerzi iz Škofje Loke za izvajanje različnih medgeneracijskih tečajev in delavnic. Vsekakor skušamo izvesti čim več delavnic in zabavnih dogodkov za mlade v sodelovanju s Klubom študentov Selške doline, ki organizira različne zabavno-družabne dogodke. Naj vas kar takoj povabimo na novoletne karaoke, ki bodo 17. decembra v športni dvorani. **JZR**

Po smučarskem sejmu še komisijska prodaja

Na sejmu so prodali oziroma zamenjali kakih sedemsto kosov smučarske opreme.

KLARA MRAK

Višje ležeče predele je že pobelil sneg, prejšnji konec tedna je snežilo tudi na Soriški planini. Ljubitelji smučanja že komaj čakajo, da se bodo odprla smučišča. Nekateri bodo novo sezono dočakali z novo opremo, ki so jo kupili v zadnjem novembrskem koncu tedna na smučarskem sejmu v Železnikih. Kot je povedal Franci Lukančič, predsednik Smučarskega kluba Domel, je sejem uspel, člani kluba in stranke so bili z vsem zadovoljni. Prodali oziroma zamenjali so približno sedemsto kosov opreme, nasploh pa je bil v dveh dneh sejem zelo dobro obiskan, prišlo je okrog tisoč ljudi. Povprečno je bilo za opremo osnovnošolca, željnega smučarskih dogodivščin, treba odšteti okrog sto evrov. Čeprav se je smučarski sejem zaključil, pa bodo v Smučarskem klubu Domel

V dveh dneh smučarskega sejma v Železnikih so prodali oziroma zamenjali okrog sedemsto kosov opreme. / Foto: Tina Dokl

prodajo rabljene smučarske opreme nadaljevali vso sezono. Začeli so v četrtek, 1. decembra, vsak četrtek do konca sezone pa lahko od 17. do 19. ure ogled in nakup opreme opravite v njihovih klubskih prostorih (nekdanji AMD).

*** RECEPT ZA ***

SLADKO LETO 2023

365 kelvinov **TOPLIH OBJEMOV**

12 kilogramov **LJUBEZNI**

52 metrov **ISKRENIH NASMEHOV**

31.536.000 sekund **ZDRAVJA**

2023 molov **DOBRE DRUŽBE**

7 amperov **USPEHOV**

24 kandel **SIJAJNIH IDEJ**

ščepec **sreče**

*Želimo vam lepe božične praznike
in srečno novo leto 2023!*

LOTRIČ METROLOGY

V Sorici so zaznamovali sto sedemdeset let šolstva

Letos v šoli v Sorici nova znanja pridobiva dvanajst učenk in učencev. Zadnji oktobrski petek bo tako šolarjem kot obiskovalcem ostal v lepem spominu.

KLARA MRAK

Eden od dni, ki si ga bodo v sicer drugi največji podružnični šoli Osnovne šole Železniki najbolj zapomnili, je zagotovo zadnji oktobrski petek, ko so pripravili slovesnost ob 170-letnici šolstva v Sorici. Prireditev ob visokem jubileju šole se je sicer začela pred šolo, kjer so slovesno prerezali trak na novoasfaltiranem dvorišču, občudovali smo tudi lično poslikavo na opornem zidu.

Letos torej šolo v Sorici obiskuje 12 učenk in učencev, ki so tako konec oktobra svojim mamam, očetom, krajanom in širši javnosti v predstavi pokazali, kaj vse lahko, če se malce športno izrazimo, naredi majhna ekipa z velikim srcem. Ta podružnična šola je sicer tretja najstarejša šola na Selškem. Ustanovljena je bila leta 1852. Pouk je potekal v stari mežnariji. Prvi učitelj je bil Peter

Šolarke in šolarji so pripravili zares srčno prireditev. / Foto: Gorazd Kavčič

***Želimo vam
vesele božične praznike
ter srečno in zdravo
Novo leto 2023!***

🔥 EKSTRA LAHKO KURILNO OLJE
🔥 PLINSKO OLJE

PETRO
080 23 88
www.petroplus.si
info@petroplus.si

Prodaja in dostava!

Cebin. Avgusta 1890 so začeli zidati novo šolo, ki stoji še danes. Pouk v novi stavbi se je začel 9. januarja 1892.

Ravnatelj matične šole v Železnikih Franc Rant je povedal, da ima soriška šola zares bogato tradicijo, in poudaril, da so šola ljudje, učenci, zaposleni, kra-jani. »Šola v Sorici se nadgrajuje iz leta v leto, obiskujejo jo učenci, ki radi hodijo vanjo, in v njej delajo zaposleni, ki radi opravljajo svoje delo. To je ključ do uspeha in prepričan sem o dobrem delovanju soriške šole tudi v prihodnjih letih.« Šolarji v Sorici radi sodelujejo tudi na prireditvah v kraju: ob novem letu, nastopijo za starejše kra-jane, za kulturni praznik, ob materinskem dnevu. Ob koncu šolskega leta pripravijo tudi razstavo svojih izdelkov.

Na prireditvi v Zadrudnem domu v Sorici je o svoji stvaritvi na zidu šole spregovoril tudi Mohor Kejžar, ki je svojo akademsko kariero, kot je povedal, začel ravno tu, v Sorici, zato ni bilo naključje, da ga je vodja šole Monika Gasser poprosila za poslikavo podpornega zidu. »Gre za dva otroke: eden predstavlja ustvarjalnost, ki je ni nikoli preveč, drugi pa učenje, ki ga prav tako nikoli ni preveč. Upam, da bo čim več generacij lahko videlo to sliko,« je povedal.

Kako z dušo in srcem v šolo hodijo učenke in učenci, pa je bilo zares vidno na prireditvi, ki so jo pripravili skupaj s svojimi učiteljicami. Zapel je zborček vseh, pripravili so skeče, kako je bilo v šoli v starih časih in kako danes, pokazali, kako so včasih »trdo« vzgajali in kako se denimo z učiteljicami zdaj v začetku tedna sproščeno pogovorijo, kako so preživeli soboto in nedeljo. Izkušnje, kako so doživljale šolanje v Sorici, pa so s polno dvorano Zadrudnega doma podelile tudi nekatere nekdanje učenke in učiteljice.

»Koliko zgodb se je stkalo v teh letih šolanja v Sorici, nekatere so prijetne, kakšne pa verjetno tudi malo manj. Hvala vsem, ki ste z nami delili svojo izkušnjo o šolanju, ob tem pa se zahvaljujemo vsem drugim, s katerimi kakorkoli sodelujemo. Vsi skupaj si želimo, da bi se naše sodelovanje ohranilo še naprej in da bi skupaj pisali same lepe spomine in prijetno novo šolsko zgodovino. Hvala vsem mojim sodelavkam za pomoč pri pripravi te prireditve, brez vas je ne bi bilo,« pa se je ob koncu prireditve ob 170-letnici šole v Sorici zahvalila vodja šole Monika Gasser.

Avtor poslikave opornega zidu pri šoli je Mohor Kejžar. / Foto: Gorazd Kavčič

ZAGOTAVLJAMO TRAJNO ENERGIJO.

*Srečno
2023!*

Električna energija je življenjska energija sodobne družbe. V Skupini Elektro Gorenjska smo zato odgovorno predani zagotavljanju trajne, kakovostne, vzdržne in stabilne oskrbe naših uporabnikov z električno energijo.

Smo Skupina Elektro Gorenjska.
Zagotavljamo trajno energijo.

www.elektro-gorenjska.si

skupina
elektro
gorenjska

Ogled priljubljenega muzeja v Salzburgu

Učence smo peljali na ogled naravoslovnega in tehničnega muzeja v Salzburg.

Udeleženci strokovne ekskurzije v Salzburg

ALENKA BERTONCELJ

V soboto, 1. oktobra, smo učence izbirnih predmetov naravoslovnega in tehniškega področja in devetošolce, ki so predlagani za dodatne dejavnosti, peljali na strokovno ekskurzijo v Salzburg na ogled naravoslovnega in tehničnega muzeja.

Haus der Natur, ki obsega več kot sedem tisoč kvadratnih metrov, je najbolj priljubljen muzej v Salzburgu. V njem je predstavljena narava v svoji najvznemirljivejši obliki: od zanimivih podvodnih svetov v akvariju do nezemeljskih izkušenj v vesoljski dvorani, od ogromnih dinosavrov iz preteklih časov do potovanja v človeško telo.

Največ časa so učenci preživeli v Znanstvenem centru, v katerem preprosti poskusi potrdijo naravne zakone.

Učenci so se najprej ustavili v drugem nadstropju. V njem so zbrani eksperimenti s področja fizike, matematike in tehnologije. Velik del pa je namenjen tudi spretnosti, gibanju in zdravju človeškega telesa. Učenci so zgradili most in ga takoj preizkusili. Ugotovili so, kaj vse so sile zmožne narediti, preizkusili so se na simulatorju smučarskih skokov, z vožnjo na invalidskem vozičku so ugotovili, kako je živeti s telesno okvaro, in še mnogo drugega.

V prvem nadstropju so se učenci posvetili zvoku in šumu. Raziskovali so, kako poteka prenos zvoka v človeško uho, v »kričeh« kabini so preverili glasnost lastnega glasu, hodili po violini ter vibracije glasbe ne le slišali, ampak tudi občutili.

V pritličju znanstvenega centra so učenci raziskovali vzvod, hidravlično dvigalo, delovanje turbine, proizvodnjo električne energije iz vodne in sončne energije, moč vode ...

V treh urah in pol si je vsak učenec ogledal in izbral tisto, kar ga zanima. Po obisku muzeja je sledil še ogled starega mestnega jedra Salzburga.

Nekaj vtisov učencev:

Eva Peternej, 8. c: »Na izletu mi je bilo lepo. Videla sem veliko zanimivega, poučnega in lepega. Največ časa sem se zadržala v sobi s kristali in v delu, kjer so bile predstavljene živali. Tudi mesto Salzburg je zelo lepo.«

Eva Katarina Lorber, 8. c: »Ta izlet je bil res nekaj posebnega. Čeprav mi muzeji niso všeč, bi si tega z veseljem še enkrat ogledala. Veliko novega sem izvedela o mineralih, vodnih živalih, o delovanju človeškega telesa ... Muzej je ponujal tudi veliko poskusov, ki naravne pojave razložijo na zanimiv način.«

**VELIKI DOBRODELNI KONCERT
LIONS KLUBA ŠKOFJA LOKA**

**SIMFONIČNI
ORKESTER
IN MePZ**

CRESCENDO S SOLISTI

KVATROPIRCI

Vstopnina 15 €

Nakup vstopnic:
EVENTIM: prodajna mesta
TIC ŠKOFJA LOKA, Cankarjev trg
GORENJSKI GLAS, Kranj

**sobota,
21. januar 2023,
ob 19. uri**

**Športna dvorana TRATA
ŠKOFJA LOKA**

Generalni pokrovitelj

Lions Klub Škofja Loka organizira

BIBELČNA OBIJALA

LIONS KLUB ŠKOFJA LOKA, POLJANSKA CESTA 7, GORENJA VAS

Pogled v vesolje

Za učence osmega razreda smo pripravili zanimiv naravoslovni dan.

ALENKA BERTONCELJ

V torek, 25. oktobra, je bil iz Slovenije od 11.18 do 13.30 viden delni sončev mrk. Na šoli smo se odločili, da na ta dan za učence 8. razreda organiziramo naravoslovni dan z naslovom Pogled v vesolje. Naravoslovni dan je bil razdeljen na tri dele. Na predavanju astronoma g. Matice Smrekarja so učenci slišali nekaj o nastanku vesolja, potovanju svetlobe in črnih luknjah. Na delavnicah so raziskovali lune mene, sončev in lunin mrk, izdelali so teleskop in ugotovili, kako majhni so planeti v primerjavi s soncem. Po tretji šolski uri smo se odpravili k športni dvorani. Matic Smrekar je s sodelavci postavil dva teleskopa za opazovanje sončevega mrka, očala za opazovanje pa imamo shranjena na šoli. Imeli smo srečo. Ob 11.30 so se

Učenci so z zanimanjem opazovali delni sončev mrk.

oblaki raztrgali in prikazalo se je sonce. V približno dveh urah se je luna počasi pomaknila čez sončevo ploskev. Sredina mrka je bila kmalu po 12. uri, ko je luna zakrila približno 36 odstotkov premera ploskve sonca. Učenci so z zanimanjem opazovali delni sončev mrk. Popolnega bomo pri nas lahko opazovali čez 59 let.

KOTEL PEČ na drva za centralno ogrevanje, od 14-50 kW, na zalogi različni modeli in moči, 1 km od SLO mejnega prehoda Metlika, cena od 1315 evrov naprej.

KIP KOP Žakanje, t. +385 91 6039 747

KIP KOP D.O.O. GRADAC 104.833 GRADAC

**Izdelava kuhinj
po meri!**

alples

Alples d.d., Češnjica 48a, 4228 Železniki, Slovenija Tel.: 04 51 18 304/306/307 www.alples.si alpless@alpless.si

Praznično vzdušje v Vrtcu Železniki

Na zadnji četrtek v mesecu novembru je bilo v popoldanskem času v Vrtcu Železniki zares praznično.

URŠULA BERNIK

Že lampijoni, ki so razsvetljevali pročelje vrtca, in pravljica glasba, ki se je slišala v njegovi okolici, je bilo prvo presenečenje, ki so ga bili deležni otroci ob prihodu na parkirišče. Joj, kako so se jim zasvetili očki! Za druga presenečenja pa so poskrbele vzgojiteljice v igralnicah vrtca. Za otroke in njihove starše, mame, ate, bratce in sestrice so namreč organizirale novoletne delavnice. Ker delavnic dve leti ni bilo, je bil obisk res velik. Otroci so se lahko udeležili številnih dejavnosti. Vzgojiteljice so pripravile vse potrebne materiale in pripomočke ter nudile pomoč in nasvete. Ker otroci komaj čakajo sneg, so na eni od delavnic izdelovali snežake. Praznikov ni brez venčkov, zato je vsak naredil tudi svoj unikaten venček. Dobri škrti zelo radi obišejo naše domove in mnogo jih je ta večer odšlo z otroki domov, saj so jih izdelali čisto sami. Tudi leseni jelenčki so našli domovanje v hišah otrok, ki obiskujejo Vrtec Železniki. V bralni delavnici so otroci izdelovali knjižne kazalke, v bralnem kotičku pa so lahko knjige brali, pregledovali ali ob njih povedali svoje zgodbe. Dobro želje pa bodo otroci lahko poslali svojim

Otroci in starši smo preživeli zelo prijetno popoldne ob ustvarjanju in druženju na novoletnih delavnicah.

prijateljem tudi s pomočjo voščilnic, saj so na eni od delavnic izdelali pristrčne voščilnice.

Velika udeležba na novoletnih delavnicah potrjuje, da smo se tako otroci kot starši veselili njihove izvedbe. Preživeli smo zelo prijetno popoldne ob ustvarja-

nju in druženju. Pa četudi so bili prsti na koncu malo pobarvani in lepljivi. Lušno je bilo! V imenu vseh otrok in njihovih spremljevalcev se vzgojiteljicam zahvaljujem za ves trud in pozitivno energijo pri organizaciji in izvedbi novoletnih delavnic.

Vrtec popestrila stenska poslikava

ANA ŠUBIC

Zunanost dodatnega objekta Vrtca Železniki po novem krasi igriva stenska poslikava akademskega slikarja Mohorja Kežarja iz Sorice. Motiv poslikave so s skupnimi močmi izbrali ravnatelj Franc Rant, vodja vrtca Martina Markelj, arhitekt Tomaž Jelovšek, ki je zasnoval prenovu objekta v vrtec, in slikar Kežar. Kot je pojasnila Markljeva, je bila njihova želja, da bi poslikava prikazovala igro otrok ali otroško risbo, na koncu pa so prišli do čudovitega izdelka, na katerem se prepleta oboje. Na poslikavi sta še veriverica in sovica, kakor se imenujeta tudi skupini v tem vrtcu. »Nad poslikavo so navdušeni tudi otroci, prav tako jo zelo pohvalijo ljudje, ki hodijo mimo. Po prenovi je bil objekt v celoti bel, zato je to res velika popestritev. Mohorju Kežarju se za poslikavo lepo zahvaljujemo,« je poudarila vodja vrtca. Poslikavo, ki je stala 3100 evrov (z DDV), so izvedli s sredstvi participativnega proračuna Občine Železniki.

Dodatni objekt Vrtca Železniki po novem krasi igriva stenska poslikava, ki jo je ustvaril slikar Mohor Kežar. / Foto: Simon Benedičič

Od ideje do razstave jaslic

Razstava Jaslice Antonovega vrtca bo v galeriji Muzeja Železniki odprta do 10. januarja.

NEŽKA ČUFAR, RAVNATELJICA

Vsak projekt se najprej rodi v naših mislih, šele ko dozori, ga spustimo na plan. Tako je bilo tudi tokrat. Dolgo je v meni tlela želja, da bi Antonov vrtec postavil posebno razstavo, takšno, kot je še ni bilo. Uspelo nam je, razstava je odprta. Vas zanima, kako je prišlo do ideje?

V naši družini so vedno pomagali postavljati jaslice otroci. Ko so zrastle, sta njihovo nalogo prevzela vnuka. Zgodilo se je, da nekoč nista mogla priti in takrat se kar nisem mogla lotiti dela. Pa me je presenetil mož, ki v takih primerih vedno najde posebno rešitev. »Pridi pogledat. Letos pri nas ne bomo imeli postavljenih samo enih jaslic, pač pa več. Prijatelji in kolegi so nama podarili nekaj čudovitih jaslic, ki so vredne ogleda. Imeli bomo razstavo jaslic, tako, kot je na Brezjah.« Kar stala sem tam in gledala. Nisem se mogla načuditi vsej tej lepoti in milini. V naš dom je naenkrat prišlo božično vzdušje. Zavrtela sva si še božično melodijo s citrami in bilo je popolno.

Ob vsakem božiču otroci v Antonovem vrtcu izdelujejo jaslice. Letos so jih že sedemindvajsetič. Velikokrat so bile to skupinske, pri katerih je vsak otrok izdelal eno ali več figur, odvisno od tega, koliko vztrajnosti in idej je imel. Zadnja leta pa pogosto ustvarjajo tako, da vsak otrok izdelava svojo sveto družino. Vzgojiteljice izbirajo zelo različne likovne materiale in tehnike. Rada bi pohvalila njihovo ustvarjalnost, pa tudi vztrajnost in potrpežljivost, saj je vse to potrebno, da sploh nastanejo izdelki.

V svojih mislih sem kar nekajkrat spremenila, preoblikovala in na novo postavila razstavo. Sliši se preprosto. Saj tudi je, dokler se ne približa čas, ko je treba začeti z dejanji. Še dobro, da imamo vse jaslice preteklih let tudi fotografirane, kajti šele v takih trenutkih se zavemo vrednosti dokumentarnih slik. Ob izboru motivov sem želela predstaviti jaslice, ki so narejene z različnimi materiali (medeno testo, das masa, les,

Jaslice iz lesa, ki jih je izdelala starejša skupina / Foto: Aleksander Čufar

Mladi jasličarji in vzgojiteljice na odprtju razstave / Foto: Simon Benedičič

papir, plastika, kamenje, blago, volna ...), so različnih velikosti in so postavljene na različna mesta v vrtcu ali v cerkvi. Za to razstavo je vsaka skupina izdelala svoje skupinske jaslice. Pomembno se nam zdi, da otroci začutijo, kako lepo je, ko nekaj skupaj ustvarijo. Graditi skupnost, biti del nje, biti med seboj povezani – to je nekaj zelo lepega in dragocenega pri postavljanju temeljev za življenje. Res je, da je bilo malo čudno že v začetku novembra govoriti o božiču, vendar so otroci zelo prilagodljivi in so z veseljem ustvarjali kot pravi jasličarji. Ti namreč izdelujejo figure celo leto, ne samo decembra, kajne? Da bi ljudje lahko čim bolj nazorno videli, kakšne jaslice so delali otroci zadnjih nekaj let, smo prosili starše, če jih lahko prinesejo nazaj v vrtec in posodijo za razstavo. Marsikdo je povedal, da že vrsto let za božič postavi otrokove jaslice in celo nekdanji vrtičkarji so se pohvalili, da jih imajo še vedno v svojih sobah. Res mi je bilo toplo pri srcu, ko sem to slišala. Tako so sedaj na ogled male jaslice – sveta družina iz lesa in blaga na lesenem kolutu, iz kamenja na skrilu in iz filca v steklenem kozarcu. Del razstave zajemajo voščilnice, ki se nanašajo na temo božiča. Med njimi so tudi posebne, in sicer take, da so na njih fotografirani otroci iz vrtca, ki so oblečeni v vlogo Jožefa in Marije z dojenčkom v naročju, stojita pa pred lesenim hlevčkom. Decembra 2019 je namreč vsak otrok domov prinesel voščilnico, na kateri je bil v eni vlogi on. Starši so bili navdušeni, otroci pa ponosni.

Velika dragocenost te razstave so velike fotografije igranih božičnih zgodb od leta 2005 do leta 2019. Izvrsten dokument časa, ki bo Antonov vrtec zapisal v zgodovino Železnikov. Marsikatero leto smo namreč božično zgodbo pripravili za širšo javnost, pa naj je bilo to v cerkvi ali v kulturnem domu. Kdor si jo je ogledal, je imel čudovit uvod v božični čas.

Na ogled je tudi božična zgodba, ki jo je ilustrirala Eva Luznar decembra 2020, ko je bil vrtec zaradi epidemije zaprt. Odprtje razstave je bilo v petek, 18. novembra, ko je bila galerija polna do zadnjega kotička. Nismo prepevali božičnih pesmi, pač pa take, ki napovedujejo ta dogodek. Poleg kitare je otroško petje spremljala nekdanja gojenka vrtca Neža Močnik z violino. Verjetno vas je premamila radovednost, kako je razstava videti, zato pristrčno vabljeni v galerijo muzeja Železniki, ki je odprta od torka do sobote od 9. do 15. ure. Na ogled bo do 10. januarja, kar vam omogoča, da si jo boste lahko med prazniki v miru ogledali.

S polno paro v skavtsko leto

Oktobra in novembra smo že dodobra začeli razvijati skavtske veščine.

NIKA TOLAR

Volčiči so spoznavali džunglo in ugotovili, da se v njej skrivajo različne živali, kot so miška Čikaj, netopir Mang, volčja mama Rakša in volčičji bratec Sivi brat, ptič Čil, kača Kaja, panter Bagira, želva U ter vodja krdela – volk Akela. Prvič so se udeležili svečane Skale posveta, ki vsakemu volčiču pomeni pomemben trenutek, saj na dogodku prejmejo volkca. Ta pomeni njihovo pripadnost krdelu, preden dobijo rutko in postanejo polnopravni člani krdela. Na naslednjem srečanju pa so že začeli pripravo na lovljenje plenov.

Tudi izvidniki in vodnice so že imeli priložnost pokazati svoje znanje. Če vas zanima, kako zgraditi ognjeno pagodo ali postaviti bivak, se obrnite na naše

Četa

pridne člane. Skozi različne kateheze so razmišljali o samih sebi in odnosu z Bogom. Da pa so razgibali tudi svoja telesa, so na srečanjih obnovili znanje roverčka in na jesenovanju, ki je potekalo prvi konec tedna v novembru, dokazali, da so že spretni igralci. Tam smo tudi določili pravila čete, se razdelili v vode in spoznavali osnove skavtstva.

Naša najstarejša veja pa je svoje skavtsko leto odprla kar z jesenovanjem. Na njem so si med seboj razdelili funkcije,

ki gradijo njihovo skupnost, ter se pogovorili o osebnem spremljanju in določili pravila klana.

LUČ MIRU IZ BETLEHEMA

V decembru se zelo veselimo snega in prazničnega vzdušja, predvsem pa luči miru iz Betlehema (prvič jo bomo medse sprejeli 17. decembra pri večer- ni maši v Selcih, v nedeljo pa jo bomo razdelili tudi po vseh drugih župnijah) in končno božiča – Jezusovega rojstva.

Jesenovanje v Dolenjih Novakih

ALJAŽ KMETEC

Med jesenskimi počitnicami smo se taborniki iz Železnikov že drugič odpravili na jesenovanje v Dolenje Novake. V petek popoldne nas je avtobus odpeljal do podružnične šole, kjer smo v dobri družbi preživeli naslednje taborniško obarvane štiri dni.

Prvi dan so se mlajši taborniki in tabornice spoznavali s kompasom ter smermi neba, starejši pa so na zabaven način ponavljali potne znake. V večernih urah nas je obiskal vedeževalec Blaž ter nam izdal nekaj skrivnosti naše prihodnosti. Ko je nastopil čas za spanje, sta se šepet in smeh otrok slišala še pozno v noč. Naslednje jutro nas je zbudilo sonce, zato je bilo vreme kot nalašč za strateško igro in učenje risanja skic terena. Prijetno smo bili presenečeni tudi ob poskušanju bananinih ježkov, ki so jih spekle mlade pekavke. Za večerni program so se

Taborniki iz Železnikov smo bili znova na jesenovanju v Dolenjih Novakih. / Foto: Luka Kavčič

gozdovniki in gozdnice preizkusili v »lučkanju«, medvedki in čebelice (MČ) pa so se nasmejali ob zmenkarijah. Na koncu večera smo se podružili ob ognju, kjer so vodniki spekli slasten kostanj. V nedeljo smo si noge razgibali na orientaciji, uživali pa smo tudi ob

zadnjem večeru. MČ-ji so si toplo zaviti v spalne vreče ogledali film, starejši taborniki pa so se podali na strašljivo pot. Čas v taborniški družbi mine kar prehitro. Komaj že čakamo, da se med zimskimi počitnicami spet vidimo na zimovanju.

Ustvarjalne sobote v Podlonku

V Športnem, kulturnem in turističnem društvu (ŠKTD) Podlonk se dogaja.

ŠKTD PODLONK

Jeseni smo v društvu organizirali kar dve delavnici za otroke od blizu in daleč. Prva je bila v soboto, 29. oktobra. Po potki, ki vodi do objekta pri stari šoli, kjer poteka delavnice, je ob 9. uri pridrvelo okoli 20 otrok, ki so že komaj čakali na začetek ustvarjanja. Ob vhodu so lahko opazili čarovnično metlo in začaran klobuk, ki je lebdel v zraku in sploh ni padel na tla! Kakšna coprnija pa je to? Brez dvoma ju je pozabila neka čarovnica, ki se je v tistem času potikala nekje po Podlonku. Ker pa metle in klobuka ne gre puščati kar na vogalih hiš, smo se odločili, da čarovnicam zgradimo hiške. In to ne navadne, prav posebne čarovniške hiške z bučami, črnimi mačkami, duhovi in netopirji. Vsak svojo so otroci odnesli domov in od takrat dalje čarovnice svoje metle in klobuke raje pospravijo vanje. V soboto, 26. novembra, dan pred prvo

Pred prvo adventno nedeljo smo ustvarjali adventne venčke.

adventno nedeljo, smo ustvarjali adventne venčke iz naravnega materiala. Deske smo obložili z mahom, smrečjem, orehi, želodom in storžki, pa tudi kakšen pisan okrask je našel svoje mesto na

njih. Nazadnje smo na venček postavili še štiri svečke. Okrepčali smo se s čajem in piškoti, ki so jih spekle mamice, nato pa je vsak otrok svoj venček ponosno odnesel domov.

Planinsko društvo za Selško dolino Železniki vam želi vesele praznike in vse lepo v letu 2023. Iskrena hvala vsem, ki ste z nami uspešno tlakovali društveno pot v iztekajočem se letu, novo leto pa naj vam prinese veliko zdravja, sreče, uspehov ter lepih planinskih pohodov.

Šesti koncert serije Vidra NI riba: Prlek s kitaro

Serija Vidra NI riba je 22. oktobra postregla s koncertom Tadeja Vesenjaka.

NINA MOŽINA

Enaintrideseti oktober je praznik slovenske besede v knjigi in rojstvo slovenskega knjižnega jezika. Ampak slovenski jezik je v svojih narečjih veliko starejši in veliko bolj živ. Najbolj pa zaživi, ko potuje po Sloveniji z novodobnimi trubadurji – kantavtorji, ki svoje male svetove spremenijo v zgodbo, ki se nam odvija pred očmi, medtem ko poslušamo, kako se narečje prebija skozi rime in melodijo. Četudi nismo razumeli vsega, je glasba pripela občutek in zven besed dodal pomen. Med študijem v Mariboru mi je slovenski jezik pokazal nemalo preprek, čez katere sem se kot študentka z drugega konca Slovenije morala prebijati, da sem lahko s cimri poklepeta in spila jutranjo kavo. Tam v študentskem naselju je živel tudi Tadej Vesenjaka, Prlek s kitaro, ki je prebival v petem domu. Še vedno velja, da je najlepša tista njegova pesem o Valentinu – melanholična in enostavno tako zelo preprosto lepa ... Leta so prinesla nove zgodbe malih prleških ljudi, ki se v svojem bistvu prav nič ne razlikujejo od naših, ampak z avtentičnim naglasom dobijo tisti pravi »žmoht«, kjer se nam narišejo tiste njihove gorice in skozi besede zavohamo tisto ta pravo nedeljsko kislino župo. Slovenski jezik je lep ... Ampak narečja so tista, ki mu vdahnejo življenje. Narečje je

Kantavtor Tadej Vesenjaka

kot orodje, ki s pravim melosom doda tisto piko na i, ki nam priča slika in poustvari občutke časa in prostora, ki ga pesem opisuje. In Tadej je nekdo, ki zna in ve. Še en čudovit večer v organizaciji Kulturnega društva ROV in Javnega zavoda Ratitovec.

Pihalni orkester Alpes Železniki

BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT

Z GODBO PO SVETU

26. 12. 2022 ob 17.00

Športna dvorana Železniki

Gostje: Mladinski pevski zbor Minuta čez
Mažoretno društvo Železniki

Voditelj: Jure Mastnak

Prodajna mesta vstopnic:
pri članih orkestra, Bazen Železniki, Brunarica Dražgoše,
Kmetijska trgovina na Češnici in dve uri pred koncertom

info: Matic Prevc, 031 270 537, poalples@gmail.com

PIHALNI ORKESTER, ALPLES ŽELEZNIKI, ČEŠNICA 54, ŽELEZNIKI

KONCERT

DALMATINSKIH PESMI

Klapski večer v Skofji Loki

KLAPA CAMBI KLAPA KAMPANEL KLAPA MALI GRAD

**ŠPORTNA DVORANA TRATA,
SOBOTA, 28. JANUAR 2023 OB 20H**

PREDPRODAJA VSTOPNIC: MOJEKARTE.SI IN PETROL

28. JANUAR, PODLUNIK 152, ŠKOFJA LOKA

Prireditve v decembru, januarju in februarju

Od 1. 12. 2022 do 31. 1. 2023 • Krajevna knjižnica Železniki

RAZSTAVA: ŠKOFJELOŠKE PRAVLJICE IN PRIPOVEDKE (UČENCI OŠ ŽELEZNIKI)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Nedelja, 11. 12. 2022 • Športna dvorana Železniki, ob 9. uri

LIGA SELŠKE DOLINE V FUTSALU, 2. KROG

Javni zavod Ratitovec, E: info@jzr.si

Sreda, 14. in 21. 12. 2022 • Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

URA PRAVLJIC

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Četrtek, 22. 12. 2022 • Športna dvorana Železniki, ob 17. uri

ODPRTJE ZBIRKE ŠPORT V SELŠKI DOLINI

Javni zavod Ratitovec, E: info@jzr.si

Ponedeljek, 26. 12. 2022 • Gasilski dom Selca, ob 10. uri

ŠTEFANOV SEJEM

Turistično društvo Selca, T: 031 378 751, E: tdselca@gmail.com

Ponedeljek, 26. 12. 2022 • Športna dvorana Železniki, ob 17. uri

BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT: Z GODBO PO SVETU

Pihalni orkester Alples Železniki, T: 031 270 537, E: poalples@gmail.com

Nedelja, 1. 1. 2023 • izpred pošte v Selcih ali bara v Dolenji vasi, ob 18. uri

BAKLADA

Turistično društvo Selca, T: 031 378 751, E: tdselca@gmail.com

Sreda, 4., 11. in 25. 1. 2023 • Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

URA PRAVLJIC

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Četrtek, 5. 1. 2023 • Krajevna knjižnica Železniki, ob 18. uri

POTOPIŠNO PREDAVANJE: KULTURE SVETA, KI NA ŽALOST IZGINJAJO (ZORAN FURMAN)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Sobota, nedelja, 7. in 8. 1. 2023 • izpred bazena v Železnikih, ob polnoči

24. REKREATIVNI POHOD ŽELEZNIKI-RATITOVEC-DRAŽGOŠE

Planinsko društvo za Selško dolino Železniki, T: 031 613 426

Nedelja, 8. 1. 2023 • spomenik v Dražgošah, ob 12. uri

66. PRIREDITEV: PO STEZAH PARTIZANSKE JELOVICE – DRAŽGOŠE 2023

Organizacijski komite pri Združenju borcev za vrednote NOB Škofja Loka

Četrtek, 12. in 26. 1. 2023 • Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

BEREMO Z NASMEHOM S PSOM VILIJEM – OBVEZNE PRIJAVE (NIKA WEIFFENBACH IN AMBASADORJI NASMEHA)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Sobota, 14. 1. 2023 • Športna dvorana Železniki, ob 17.30

LIGA SELŠKE DOLINE V KOŠARKI, 2. KROG

Javni zavod Ratitovec, E: info@jzr.si

Ponedeljek, 16. 1. 2023 • Krajevna knjižnica Železniki, od 9.30 do 11.00

DELAVNICA ZA ODRASLE: AEROBIKA MOŽGANOV (PETRA ČELIK)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Sreda, 18. 1. 2023 • Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

DELAVNICA Z LUTKO: MUCA COPATARICA (DRAGICA TOPLIŠEK TUŠAR)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Sreda, 1. 2. 2023 • Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

URA PRAVLJIC

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Sobota, 4. 2. 2023 • Športna dvorana Železniki, ob 17.30

LIGA SELŠKE DOLINE V KOŠARKI, 3. KROG

Javni zavod Ratitovec, E: info@jzr.si

Sreda, 8. 2. 2023 • Muzej Železniki, trg pred plavžem

OD 15. DO 18. URE – DAN ODPRTIH VRAT V MUZEJU, OB 18. URI: 10. JAVNO KOVANJE PESMI: PRED PLAVŽEM MI PESEM POVEJ

Muzejsko društvo Železniki, T: 04 51 47 356

Četrtek, 9. 2. 2023 • Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

BEREMO Z NASMEHOM S PSOM VILIJEM – OBVEZNE PRIJAVE (NIKA WEIFFENBACH IN AMBASADORJI NASMEHA)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Sreda, 15. 2. 2023 • Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

DELAVNICA Z LUTKO (DRAGICA TOPLIŠEK TUŠAR)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

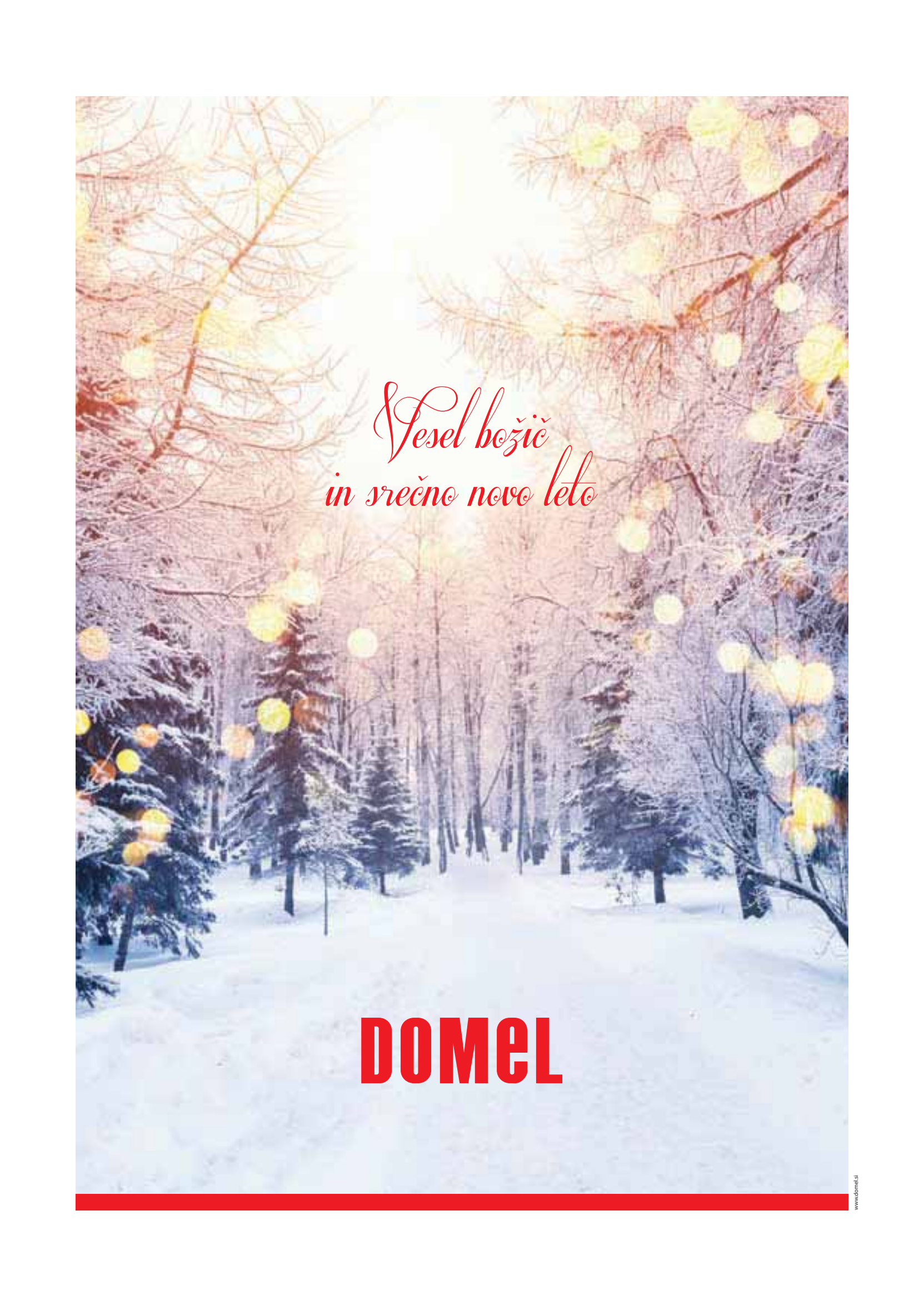
28
let tradicije

POGREBNE STORITVE
hipnos d.o.o.
tel.: 051/ 620 699

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA
ZA CELOTNO PODROČJE
ŽELEZNIKOV IN OKOLICE

www.hipnos.si
hipnos@hipnos.si

A serene winter scene featuring a snow-covered forest floor and several evergreen trees. The background is filled with a dense forest of bare trees. Warm, golden-yellow bokeh lights are scattered throughout the scene, creating a festive and cozy atmosphere. The text is overlaid on the upper right portion of the image.

*Vesel božič
in srečno novo leto*

DOMEL